

בג"ץ 5532/18

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

העותרים:

ז.א.מ.ח ואח'

באמצעות עו"ד גיא ברנד מ"ר 48607 ו/או עו"ד נועה דיאמונד מ"ר 54665
משדרות נורדאו 79 ת"ד 6194 תל אביב יפו 6106101
טלפון: 03-603-5119 פקס: 03-535-5119
דואר אלקטרוני להמצאת כתבי בי דין: office@guybrand.com

נגד

המשיבים:

1. מדינת ישראל – משרד המשפטים – בית הדין לעררים ויו"ר בתי הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל
2. מדינת ישראל – משרד הפנים – רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול (משיב פורמאלי)

באמצעות עו"ד מפרקליטות המדינה, מחלקת הבג"צים
משדרות צלאח א-דין 31, ירושלים
טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

עתירה למתן צו על תנאי

ובקשה לקיום דיון במועד קרוב בעתירה

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו צו על תנאי, ולאחר קבלת תשובת המשיבים להופכו לצו מוחלט, אשר יורה למשיב 1 לקדם הטיפול ב-70 עררים בנושא אי מענה לבקשת מקלט, אשר מונחים על שולחנם של מותבי בית הדין בתל אביב מזה שנה, באופן כדלקמן:

- א. לקבוע דיון ללא דיחוי ולקצוב מועד קרוב למתן פסק דין בעררים;
- ב. להורות על העברת העררים לטיפול מותב אחר מהמותבים המטפלים בו כעת, או להורות על העברת העררים לבית הדין לעררים בירושלים, אשר לו סמכות מקומית מקבילה;
- ג. כמו כן, בית המשפט הנכבד יתבקש להורות על מתן רישיון ישיבה מסוג א/5 עם זכויות של פליט לעותרים דכאן, עד אשר בקשות המקלט שלהם תוכרענה, או עד אשר תיקבע מדיניות בעניינם;

סעדים אלו מתבקשים מכוח סמכותו של בית משפט נכבד זה המעוגנת בסעיפים 15(ג), 15(ד) לחוק יסוד: השפיטה, על מנת שייעשה צדק וייעצר עינוי הדין המתמשך בעניינם של העותרים.

מבוא

עניינם של העותרים דכאן, עררים שהוגשו לבית הדין לעררים בגין אי מענה של משרד הפנים לבקשות המקלט שלהם, אינו מטופל מזה למעלה משנה על ידי שני מותבים של בית הדין לעררים בתל אביב. בית הדין לעררים סבור מחד שטרם הגיעה העת להכריע בעררים – בניגוד לפסקי דין קודמים שלו, בניגוד לעמדת העותרים ובהתאם לעמדת משרד הפנים ומאידך, מסרב ליתן פסקי דין לבקשת העותרים, כפי שעשה ב"סבב" קודם של עררים מסוג זה¹.

בהימנעותו ממתן פסקי דין, בית הדין מותיר את העותרים בהמתנה חסרת תוחלת, ללא אפשרות חוקית להעמיד לביקורת שיפוטית את החלטותיו, גורם להם עינוי דין חמור, מייתר את אפקטיביות

---

¹ בתשובותיה לעררים דומים אשר נדונו עובר להגשת העררים נשואי עתירה זו (**הסבב הראשון, כפי שתואר לעיל**), הודיעה המשיבה 2 לבית הדין לעררים כי מצבת כוח אדם מונעת ממנה ליתן תשובות לבקשות המקלט (ר' פסק הדין בערר 1202/16 א.ג.מ נ' **רשות האוכלוסין**, פסק דין מיום 28.11.2016, מצ"ב. פסק הדין הוחל בעררים נוספים שנדונו באותה תקופה, בין היתר בייצוג החתומים מטה). לאחר מכן, כאשר נחשפה בתקשורת חוות דעתה של משיבה 2, כי אזרחי סודן מדרפור הם פליטים לפי האמנה¹, הודיעה לבית הדין כי היא מבקשת לגבש מדיניות כוללת לפני הכרעה בבקשותיהם. בית הדין נתן **פסקי דין** בהם הורה למשיבה 2 לשדרג את מעמדם של העוררים ממעמד 2(א) למעמד "עובד זר" ולתת להם רישיון עבודה מסוג ב/1. העוררים פנו בערעור אל בית המשפט לעניינים מנהליים ולפני שהוגשה תגובה כמצוות בית המשפט, הודיעה משיבה 2 כי עד להכרעה בבקשות המקלט של המערערים, היא תעניק למערערים (13 מהם יוצגו על ידי הח"מ) מעמד הומניטרי מסוג תשובה ארעי (א/5) עם זכויות של פליט (בדומה למעמד פליט מוכר שגם הוא מסוג א/5).

ייצוגם המשפטי ולאור האמור, מונע מהם משפט צדק ופוגע באופן בלתי סביר ובלתי מידתי בזכות הגישה שלהם לערכאות.

העותרים יטענו כי בית הדין לעררים אינו נוהג עימם בהגינות דיונית ומהותית, ובמספר החלטות שקיבל, האחרונה בהן מיום 17.7.18, הפך את פסק דינו בסבב הקודם - להחלטת ביניים בהליכים התלויים ועומדים מולו כיום ובכך חסם את דרכם של העותרים להעמידה בפני ביקורת שיפוטית בבית המשפט לעניינים מנהליים. כל זאת, כאשר ראש בית הדין לעררים מסרבת להפעיל את סמכותה שבדין, לבקשת העותרים ואינה ומורה על קביעת דיון, או העברת העררים התלויים העומדים למותב אחר שיאות לדון בהם.

העותרים, רובם מדרפור, הגישו בקשות מקלט לפני שנים ומאז ממתניים לבירור מעמדם, תוך "ספיגת" גזירות הגירה שונות בעמידה איתנה, בתקווה כי מדינת ישראל תאשר את בקשות המקלט שלהם ולאחר השנים בהן הם שוהים במדינה בהמתנה, יוכלו לקבל וודאות ולתכנן את חייהם.

העותרים פנו אל משרד הפנים ולאור סירובו, או התעלמותו מפניותם לדעת מתי תוכרענה בקשות המקלט שלהם, הגישו עררים לבית הדין לעררים בתל אביב. במקום שעניינם יידון במהירות וביעילות, כאשר המטריה המשפטית אינה סבוכה, חוסר הוודאות של העותרים נוכח יחסו של משרד הפנים לבקשותיהם, הפך לתסכול וליאוש נוכח יחס בית הדין לעררים אליהם ואל ההליכים המשפטיים אשר הניעו - אשר חרף בקשותיהם שלימים הפכו לתחינות באמצעות באי כוחם, פעם אחר פעם מסרב לדון בתיקים שלהם ומבכר את עמדת משרד הפנים, ביודעו כי בידי העותרים אין כל אפשרות חוקית לערער על החלטות ביניים של בית הדין לעררים.

ובמה דברים אמורים? בסמוך לפתיחת כל ערר, הוחלט על ידי בית הדין לעררים כי משרד הפנים יגיש כתבי תשובה תוך 30 ימים. גם לאחר יותר משנה, משרד הפנים ממשיך ומבקש באופן שיטתי ולקוני אורכות להגשת תגובות מעדכנות, חלף כתבי תשובה, על מנת למצוא פיתרון כולל לעותרים. אולם, פעם אחר פעם מפר משרד הפנים את הבטחותיו ושב ומבקש ארכות באופן לקוני, שלא מן הנמנע שמתבקשות נוכח טעמים פוליטיים² ולא משפטיים, עד שבהחלטות מאוחרות מהעת האחרונה, בית הדין כבר אינו מחייב את משרד הפנים להגיש כתבי תשובה בעררים תלויים ועומדים, בניגוד להחלטותיו עם פתיחתם.

ודוק, רק בעניינם של עותרים 1-4 הוגשו כתבי תשובה, אך חרף האמור ובניגוד לתקנות הכניסה לישראל, בית הדין לעררים בתל אביב נמנע מלקבוע דיון, או ליתן פסק דין בעררים אלו וזאת גם בניגוד גמור למותבים בבית הדין לעררים בירושלים אשר מטפלים בעררים דומים שכאלה וכאמור, בניגוד גמור וחסר היגיון, או נימוק, לפסקי הדין שנתן ב"סבב" ראשון של עררים כגון אלה, אפילו שגם אז לא קיבל את העררים, אולם החלטתו נהפכה לאור בקשת משרד הפנים, עובר לקיום דיון בערורים שהוגשו אל בית המשפט לעניינים מנהליים.

התנהלות זו, אשר מותירה אנשים הפונים לסעד שיפוטי ללא מענה וחוסמת דרכם להעביר החלטות דרך ביקורת שיפוטית של ערכאה גבוהה יותר, מונעת עשיית צדק, אינה הגונה ואינה מצופה

---

² <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001230204>

מטריבונל מנהלי עם סמכויות שיפוטיות. מה עוד, שהתנהלות זו, אשר נגרמה בעטיין של בקשות שהוגשו על ידי משרד הפנים, עומדת בניגוד גמור להצהרות משרד הפנים לפני בית משפט נכבד זה בבג"ץ 4630/17, שם נטען כי על העותרים המבקשים סעד כללי (ולא פרטני כפי שמתבקש כאן), לפנות אל בית הדין לעררים בהליכים פרטניים, כפי שעשו העותרים דכאן. ברי כי אין זה ראוי, או רצוי לשלוח עותרים, או כל מתדיין להליך שיפוטי ללא תוחלת, על מנת לייתר את ההתדיינות לפני בית משפט נכבד זה ולהימנע מהכרעה.

בית הדין לעררים יצר מצב בלתי רצוי - אי מענה מטעם הערכאה השיפוטית על עררי אי מענה מטעם משרד הפנים, באופן שלא רק פוגע בעשיית הצדק, אלא גם במראית עשיית הצדק, ובחזקת עצמאותו ואי תלותו ברשות המנהלית. ודוק, בית הדין סבור בהחלטותיו כי טרם הגיעה העת להכריע בעררים ומנגד, ובחוסר היגיון והגינות אינו מורה על מחיקתם, על מנת שהחלטתו לא תעמוד בפני ביקורת שיפוטית של בית המשפט לעניינים מנהליים.

פניות העותרים אל ראש בית הדין לעררים, בהתאם לאמור בחוק בתי דין לעניינים מנהליים, בבקשה כי תורה על קביעת דיון אצל המותבים הקיימים, או על החלפת מותב שייאות לטפל בעררים אלו ולקדמם, נענו פעמיים בשלילה וללא נימוק חוקי רלוונטי, אלא בתואנה שאינה ערכאת ערעור – דבר שכלל לא נתבקש ממנה.

דא עקא, מסתבר כי אין מניעה לעשות כמבוקש בעניינם של העותרים - במהלך ניהול התיקים מול בית הדין לעררים מותב אחד בבית הדין (כב' הדיין דותן ברגמן, החתום על החלטות הביניים של בית הדין) מנכס/מעביר לעצמו עררים של המותב השני (כב' הדיינת באפי תם) ונותן בהם החלטות. כל ההחלטות מושא עתירה זו, ניתנו על ידי כב' הדיין ברגמן, לא ברור מכוח איזו סמכות ומכוח איזו החלטה, בעוד קולה של כב' הדיינת תם, אשר 17 תיקים נותבו לטיפול – נדס. ודוק, הסמכות להורות על העברת תיקים נתונה לראש בית הדין לעררים.

יודגש כי העותרים אינם פונים לבית משפט נכבד זה בעתירה שיורה לבית הדין לעררים להחליט כך או אחרת, אלא שיורה לבית הדין לטפל בתיקים ולא להותירם תלויים ועומדים ללא כל תוחלת: אם על ידי קביעת דיון בהם ואם על ידי מתן פסק דין בהם כחוכמתו. ככל שהחלטת בית הדין לא תשא חן בעיני העותרים, יוכלו לערער לערכאה המתאימה כדין.

לאחר זמן רב (מידי) בו המתינו העותרים, ומשאין כל צפי לקידום העררים שלהם ולעשיית צדק עמם, מוגשת עתירה זו ובצדה בקשה לקביעת דיון מוקדם ככל שניתן, על מנת שהצדק לא רק ייעשה, אלא גם ייראה.

תוכן עניינים

6.....	בקשה לקיום דיון דחוף בעתירה
6.....	העתירה ממעוף הציפור
9.....	סמכות בית משפט זה ליתן צווים לבית הדין לעררים
10.....	רקע עובדתי
10.....	העותרים
11.....	המשיבים
12.....	העררים שבנדון
25.....	ההליכים נשואי עתירה זו
26.....	בקשות המשיב לאורכות
27.....	החלטות בית הדין בבקשות לאורכה והימנעותו מקביעת דיונים או מסגרות זמנים בעררים
32.....	הטיפול בתיקים דומים בבית הדין לעררים בירושלים
33.....	פניות ליו"ר בתי הדין לעררים
35.....	הטיעון המשפטי
35.....	בתי הדין לעררים - רקע
36.....	ההליך בבית הדין לעררים על פי החוק והתקנות
37.....	עינוי הדין והפגיעה בזכויות העותרים
39.....	החלטת יו"ר בתי הדין איננה סבירה והיא פוגעת בזכויות העותרים
40.....	ההתערבות הנדרשת והסעד המבוקש

בקשה לקיום דיון דחוף בעתירה

לאור המתואר לעיל ובעתירה, ובפרט, ההמתנה ארוכת השנים להכרעה בבקשותיהם למקלט של העותרים, אשר מתמשכת ומתמשכת חרף התחייבויות כאלו ואחרות של משיב 2 לקדם הטיפול בעניינם, ולאור עינוי הדין המתמשך בעניינם אשר הובא לפני למעלה משנה בפני בית הדין לעררים בתל אביב ואינו מטופל, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע דיון במועד קרוב ככל האפשר בעתירה.

העותרים מיואשים, פגועים ואינם מבינים מדוע משרד הפנים אינו מכריע בבקשותיהם למקלט ומדוע מזה למעלה משנה, דווקא עניינם לא מטופל בבית הדין לעררים כאשר מותבים אחרים בבית הדין לעררים מטופלים בעררים דומים ומכריעים בהם.

המשך ההמתנה ינציח את עינוי הדין ולדעת העותרים, יש טעם מוצדק להורות על קביעת דיון בעתירה זו, מוקדם ככל שניתן.

העתירה ממעוף הציפור

1. החל משנת 2014 ולאחר תקופה ארוכה בה היו מנועים מלעשות כן, פנו אל משרד הפנים 74 העותרים דכאן, מבקשי מקלט מסודן, רובם מדרפור, אשר ברחו מזוועות המלחמה והטבח בארצם והגיעו לישראל, בבקשה כי יכיר בהם כפליטים, ויעניק להם מעמד וזכויות נלוות למעמד.

2. עד ליום זה, בקשות המקלט של העותרים לא הוכרעו ואין כל צפי להכרעה בהן זאת, חרף חובותיה של מדינת ישראל מתוקף אמנת הפליטים; חרף חובותיו של משרד הפנים כרשות מינהלית וחרף התחייבויות משרד הפנים בפני בית משפט נכבד זה (תצהיר משלים של מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין, אשר הוגש ביום 16.2.2015 במסגרת בג"ץ 8665/14 **דסטה נ' הכנסת**), להכריע בבקשותיהם למקלט עד פברואר 2016.

3. העותרים מבקשי המקלט האוחזים מזה שנים רבות ברישיון ישיבה לפי סעיף 2(א) לחוק הכניסה לישראל, חסרי ודאות לגבי עתידם, נטולי זכויות בסיסיות (ביטוח לאומי, קופת חולים) שעליהם הוטלו הכבדות רבות (חוק הפיקדון, היעדר נקודות זיכוי, חולות וכיו"ב), פנו לייצוג משפטי כדי לדעת מה עלה בגורל בקשתם למקלט, על מנת שיוכלו לתכנן את חייהם ולקבל סוג של יציבות לאחר שנים רבות של חוסר יציבות ומדיניות לא אוהדת, בלשון המעטה, כלפי אוכלוסיות שכמותם וכפי שתיארו בפני בא כוחם: **"אני רוצה לדעת מה קורה איתי, מה אני עושה עם החיים שלי, האם מדינת ישראל קיבלה אותי או לא?"**.

4. כל העותרים הגישו ערר לבית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל – מחוז תל אביב, לו כאמור, סמכות מקומית מקבילה לבית הדין לעררים בירושלים. בית הדין לעררים בתל אביב טיפל ופסק בעבר בעררים דומים אשר הוגשו, פסקי דין שעליהם הוגשו ערעורים לבית המשפט

לעניינים מנהליים בתל אביב, לאחריהם ובהסכמת משרד הפנים הוענקו לכל המערערים תעודות זהות ארעיות (מעמד ורישיון ישיבה מסוג א/5)³.

5. בעררים זכאן שהוגשו לבית הדין, פנו העותרים בדרישה לקבלת סעד של מענה לבקשת המקלט ולחלופין, מעמד ארעי מסוג א/5 עד להכרעה בבקשת המקלט שלהם, בדומה ל-17 מבקשי מקלט אחרים להם ניתן סעד זהה על ידי בית המשפט לעניינים מנהליים, ובעת כתיבת שורות אלו, בדומה ללפחות 81 מבקשי מקלט אשר פנו בעררים דומים לבית הדין לעררים בירושלים.

6. ראשון העררים – בעניינו של עותר 1, אשר מבקש הכרעה בבקשת המקלט גם בגלל שהוא מבקש להתאחד עם אשתו, הוגש לפני יותר משנה. בסמוך לו ולאחריו, הוגשו עררים נוספים, כולם זהים במהותם, גם למחוז תל אביב וגם למחוז ירושלים שלהם סמכות מקומית מקבילה.

7. לפני בית הדין לעררים מונחים גם עררים ותיקים יותר, עררו של עותר 2, שבמקור הוגשו בעניין ביטול הוראות שהיה במתקן חולות ולאחר סגירת המתקן, נותר בהם סעד נוסף שהתבקש – הכרעה בבקשת המקלט, ועריהם של עותרים 3-4, שעניינם גם מעמדן של בנות זוגן בישראל.

8. עד ליום זה, מלבד בעררים של עותרים 1-4 לא הוגש כתב תשובה אחד באף אחד מ-70 העררים התלויים ועומדים ובעניינם של כל העותרים, כאמור, לא נקבעו מועדי דיון. הלכה למעשה, העררים אינם מטופלים על ידי בית הדין בתל אביב, לאור בקשות ארכה חוזרות ונשנות של משרד הפנים וחרף התנגדות העותרים: פעם בבקשה להמתין לפסק דין בדבר גירוש למדינות שלישיות (עע"ם 8101/15 צגטה נ' מדינת ישראל). פעם בבקשה ללמוד את פסק הדין, לאחר שניתן. לאחר מכן, בבקשות לקוניות חוזרות ונשנות לשהות לגבש מדיניות ללא תאריך יעד. כאמור במקביל, טען משרד הפנים בעתירות אשר הוגשו לבית משפט נכבד זה ועסקו בתקיפת המדיניות הכללית של מדינת ישראל שלא להכריע בבקשות מקלט של אזרחי סודן, כי האכסניה המתאימה לביורר טענות אלו הינה בית הדין לעררים, ולא בית המשפט הגבוה לצדק. כל זאת, כאשר בית הדין בירושלים מכריע בעררים אלו באופן שוטף ורצוף וכאשר לאחרונה, מוגשות על ידי משרד הפנים בבית הדין בירושלים בקשות להעברת הדיון לבית הדין לתל אביב, במטרה שהתיקים לא יידונו כלל (ראו החלטת בית הדין לעררים הדוחה בקשה זו בערר (י-ם) 3277-18).

9. בית הדין לעררים נעתר לבקשות האורכה השונות של משרד הפנים ודחה התנגדויות העותרים ואת בקשותיהם לקביעת מועד דיון בעררי אי המענה (כאשר לא התעלם במפגיע וללא סיבה מבקשות ותזכורות רבות של ב"כ העותרים, למתן החלטות בהיעדר תגובת המשיב, אשר היו מרעות עימו).

10. לא זו אף זו, בחודש ינואר 2018 קבע בית הדין כי אמנם, חובתו של משרד הפנים להכריע בבקשות המקלט אינה שנויה במחלוקת, אך סבר כי יש ליתן לו זמן סביר נוסף לגיבוש מדיניותו.

³ עמ"ן 21128-03-17 עבדאללה ו-4 אח' נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 34836-02-17 אחמד נ' רשות האוכלוסין ו-6 תיקים שאוחדו עמו; עמ"ן 42080-01-17 עבדאללה נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 17023-03-17 אדם נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 15589-03-17 אדם נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 16931-03-17 סליח נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 9733-03-17 חסאב נ' רשות האוכלוסין.

חמישה חודשים לאחר מכן, ב-6.6.2018, לאחר פניות חוזרות של ב"כ העותרים בבקשה לקביעת דיון, קבע שוב קביעה זהה ולפני כמה ימים, ביום 15.7.2018 קבע שוב קביעה זהה ללא כל אופק להכרעה, או אפשרות לערער על החלטה. העותרים יטענו כי הימשכות הליכים משפטיים ללא תוחלת בבית הדין לעררים, במשך יותר משנה, אינה סבירה באופן קיצוני, בדומה להימנעות מהכרעה בבקשות מקלט במשך 4 שנים. **העותרים יבקשו מבית משפט נכבד זה - לא עוד, ובייחוד כאשר פסקי דין שיצאו תחת אותו מותב, עליהם ניתן והוגשו ערעורים, זהים בעיקרם להחלטות הביניים שנתקבלו בהליכים אלו.**

11. במקום להכריע בעניינם במקצועיות וביעילות תוך זיקה למטרה שלשמה הוקם, בית הדין לעררים כולא את העותרים בתוך ההליך המשפטי – הם אינם יכולים לערער על החלטותיו והגיעו למצב של ייאוש. להמתנה ארוכת השנים לטיפול בבקשותיהם למקלט, נוסף כעת התסכול כי ההליכים המשפטיים אשר הגישו – לא מקדמים את עניינם במאום.

12. ודוק, העותרים אינם מלינים על תוכן ההחלטה, אלא על סיווג המכוון בתור החלטת ביניים, החוסם את האפשרות לערער עליה וזאת למעלה משנה לאחר שהגישו ערריהם לבית הדין ובניגוד להליכים הקודמים לפני בית הדין (ראו ה"ש 1 לעיל) אשר גם הם לא הסתיימו בתוצאה הרצויה, אולם הוגשו עליהם ערעורים. בית הדין למעשה אינו משלים עם תוצאות הערעורים שהתקבלו לפני כשנה ובחוסר הגינות מותיר את העוררים ללא סעד, ללא ייצוג אפקטיבי ובכך פוגע פגיעה קשה בזכות הגישה לערכאות ובצדק. **גם בקשות העותרים לבית הדין, ליתן החלטה סופית בערר לאור הימשכות ההליכים, בהתריעם (ובתחינותיהם) כי גישתם לערכאות ואפקטיביות ייצוגם – נדחו ביום 17.7.18 ללא נימוק רלוונטי ומבלי שבית הדין יידון בטענותיהם, או יסביר מדוע הוא סוטה מפסקי דין קודמים שלו ומסווגם כהחלטות ביניים שלא ניתנות לערעור.**

13. בניסיון לקדם את הטיפול בעניינם, פנה פעמיים בא כוח העוררים לראש בתי הדין לעררים, הגורם הבכיר ביותר במערך בתי הדין, אשר לה הסמכות החוקית (ס' 13 כה לחוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952, ס' 6(ב) לחוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992) להעביר דיון בעררים בין מותבים ולקבוע מועד לדיון בהם. ראש בתי הדין סירבה להפעיל סמכותה על פי דין, בנימוק שאינה יושבת כערכאות ערעור על החלטות בית הדין וכי דייני בית הדין נהנים מעצמאות שיפוטית – על אף שהעותרים כלל לא ערערו בפניותיהם ולא מערערים בהליך זה על החלטות בית הדין, אלא קובלים על העובדה כי בניגוד לצדק ולתקנות הכניסה לישראל, בית הדין אינו מטפל מעל לשנה בעררים שהגישו ואינו מאפשר להם למצות את זכויותיהם המשפטיות, באמצעות מתן החלטות ביניים עליהן לא ניתן לערער על פי דין.

14. בתי הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952, הינם בתי דין מינהליים אשר הוקמו לפני שנים מספר כערכאה מקצועית לדיון בהחלטות רשות האוכלוסין על פי חוק הכניסה לישראל, בין היתר על מנת לשפר את היעילות הדיונית ולטייב הליכים. העותרים יטענו, כי בהימנעות בית הדין לעררים לטפל בעניינם משך תקופה כה ארוכה, מוחטאות המטרות שביסוד הקמת בית הדין ושלחן מחויבים הדיינים וראש בתי הדין אשר עומדת בראשם ונמנעת מלעשות שימוש בסמכותה על פי דין.

15. העותרים פונים לבית משפט נכבד זה בטענה, כי הם כלואים בהליך משפטי שאינו מקודם וכל האפיקים האחרים שנקטו לקידומו הענייני – לא צלחו. במצב כזה, בו נגרמת פגיעה מתמשכת בזכויות העותרים, ההליך המשפטי אינו מקודם לשום מקום, נגרם עינוי דין חמור ולכן, הסעד המבוקש מבית משפט נכבד זה, הוא סעד למען הצדק.

סמכות בית משפט זה ליתן צווים לבית הדין לעררים

16. לבית משפט נכבד זה בשבתו כבג"ץ הסמכות העניינית לדון בעתירה וליתן צווים, בהתאם לסעיף 15(ד)(3) לחוק יסוד: השפיטה:

לתת צווים לבתי משפט, לבתי דין ולגופים ואנשים בעלי סמכויות שיפוטיות או מעין-שיפוטיות על פי דין - למעט בתי משפט שחוק זה דן בהם ולמעט בתי דין דתיים - לדון בענין פלוני או להימנע מלדון או מלהוסיף ולדון בענין פלוני, ולבטל דיון שנתיקים או החלטה שניתנה שלא כדין.

17. בפסיקה שנתגבשה במהלך השנים נקבע, כי פנייה לבית המשפט הגבוה לצדק בבקשה כי יעביר ביקורת שיפוטית על בתי דין או בתי משפט, הינה חריגה והיא נענית במקרים קיצוניים בלבד (ר' בג"ץ 583/87 הלפרין נ' סגן נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, פורסם בנבו; בג"ץ 4441/12 ואן קול נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו).

העותרים יטענו כי המקרה שלהם הינו מקרה קיצון וכי פסיקה מצמצמת זו הותירה פתח לאפשרות לפנייה לבית משפט זה בבקשה לסעד, במקרים של "שרירות בתחום שהוא מינהלי טהור" (עניין הלפרין, עמ' 702) או במקרים בהם היעדר האפשרות לערער על החלטות של הערכאה הרלוונטית "עלול לגרום לפגיעה קשה ובלתי הפיכה בזכויות או לעיוות דין חמור" (ד' ברק ארז, משפט מינהלי – משפט מינהלי דיוני, פרק 33: סמכות בג"ץ, כרך ד' עמ' 99 וההפניות שם).

18. עוד בהקשר זה יצוין, כי בתי הדין המינהליים, ובכלל זה בית הדין לעררים, הינם חדשים יחסית בנוף המשפטי הישראלי, וכי תפקידם עדיין לא נדון וגובש עד תום. גם החוק אשר הקים את בתי הדין המינהליים צפה את הצורך ללמוד את הנושא באופן הדרגתי והסמיך את שר המשפטים להקים מועצה לבתי דין מינהליים שתייעץ לו באשר לפעילותם (סעיפים 47, 49 לחוק בתי דין מינהליים תשנ"ב-1992; ברק ארז, לעיל עמ' 211).

לאור זאת, והצורך להפיק לקחים באשר לפעילות בתי הדין ה"צעירים"⁴, נראה כי הפתח להעברת ביקורת שיפוטית על בית הדין ובפרט התנהלותו בכל הנוגע לטיפול בתיקים, קביעת מותבים ומועדי דיון – הינו רחב יותר, ומתאים למקרה דכאן.

⁴ ברק ארז, לעיל, עמ' 212

19. הנה כי כן, בנוסף לסמכות המוקנית לו בדיון, דומה שאף יש צורך במסגרת הליכי העיצוב של בית הדין לעררים – בית דין מינהלי – כי בית משפט נכבד זה יאמר את דברו, במסגרת ביקורת שיפוטית, בכל הנוגע לטיפול בעררים המונחים לפתחו של בית הדין, ובפרט משך הטיפול, קביעת דיונים ומתן פסקי דין.

20. בהיעדר אפשרות לערער על הימנעות בית הדין לטפל בעררים, לרבות לקבוע דיונים בעררים לפי התקנות⁵ או ליתן בהם פסקי דין,⁶ בעוד שתוכן החלטות הביניים של בית הדין אינו שונה בעיקרו מתוכן פסקי דין שהוציא בעבר הקרוב תחת ידיו, פונים העותרים לבית משפט נכבד זה לקבלת הסעד.

רקע עובדתי

העותרים

21. העותרים כולם מבקשי מקלט מסודן, רובם מחבל דרפור, אשר הגישו בקשות למקלט מדיני לפני שנים רבות. חרף חובותיו כרשות מינהלית, וחרף התחייבותו לפני בית משפט נכבד זה בבג"ץ 8665/14 כי יכריע בבקשות המקלט התלויות ועומדות עד חודש פברואר 2016 – נמנע משרד הפנים באופן שיטתי מטיפול והכרעה בבקשותיהם.

22. בהיעדר מוצא נוסף, פנו העותרים לבית הדין לעררים על פי חוק הכניסה לישראל, הערכאה המוסמכת לדון בעניינים כגון דא. מאז הגישו את העררים, המוקדם מביניהם לפני למעלה משנה, לא נערך ולא נקבע דיון בעררים ולא הוגש כתב תשובה באף אחד מהם. האמור לעיל נכון, מלבד בעניינים של עותרים 1-4, בהם הוגשו כתבי תשובה זה מכבר, אך לא נקבעו בעררים דיונים לאחר הגשת כתבי התשובה, בניגוד להוראות תקנות הכניסה לישראל ובהתאם להחלטות בית הדין, אשר נענה לבקשות חוזרות ונשנות של המשיב לארכה על מנת לגבש מדיניות כוללת – הצהרות שבמשך שנה נותרו חסרות כיסוי.

23. העותרים אוחזים ברישיון זמני לפי סעיף 2(א)5 לחוק הכניסה לישראל, חוץ מעותרים 4-5, המחזיקים ברישיון ישיבה מסוג ב/1. ברישיון ישיבתם מצוין כי הוא אינו מהווה אישור עבודה, אולם לאור בג"ץ 6312/10 **קו לעובד נ' ממשלת ישראל** (פסק דין מיום 16.1.2011) לא מבוצעת אכיפה כנגד מעסיקיהם והם אינם נקנסים; העותרים משלמים מס הכנסה בשיעור זהה לזה שמשלמים עובדים זרים, ללא נקודות זיכוי⁷; על המעסיקים של העותרים לשלם עבור העסקתם היטל העסקת עובד זר⁸; העותרים ומעסיקיהם מחויבים בהפקדת פיקדון חודשי בשיעור של 36% (שווה ערך ל-16% של המשכורת ע"י המעסיק, ניכוי 20% מהמשכורת ע"י

⁵ סמכות בית הדין לקבוע דיון בערר, או ליתן בו פסק דין ללא קיום דיון על סמך כתבי הטענות בלבד, מעוגנת בתקנה 17 לתקנות הכניסה לישראל (סדרי הדיון והמינהל בבית הדין לעררים) תשע"ד-2014

⁶ ערעור בזכות יוגש רק על פסק דין סופי של בית הדין; ערעור ברשות יוגש רק על החלטה לעניין עיכוב ביצוע או החלטה לעניין סמכות עניינית (ר' סעיף 13 לא לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952).

⁷ זכאותו של עובד זר לנקודות זיכוי קבועה בתקנות מס הכנסה (זיכויים לעובד זר), תשע"ה-2014. התקנות קובעות, בין היתר, כי אחד התנאים להיות עובד זר בגדר "עובד זר חוקי" הזכאי לנקודות זיכוי אינו קבלת אשרת שהייה מסוג ב/1, ומכאן כי עובד זר המחזיק ברישיון זמני מסוג 2(א)5 אינו זכאי לנקודות זיכוי מכוח התקנות האמורות. ד.

⁸ ע"א 4946/16 שלמה סעד נ' פקיד שומה אשקלון, פסק דין מיום 12.9.2017.

העובד⁹; העותרים אינם מבוטחים על ידי המוסד לביטוח לאומי מלבד ביטוח תאונות עבודה והם אינם זכאים לביטוח בריאות ממלכתי. מלבד האמור, העותרים חשופים לגזירות אכיפה, דוגמת מתקן חולות לשעבר, כליאה מכוח חוק הכניסה לישראל ועוד.

המשיבים

24. **משיב 1** הינו בית הדין לעררים והעומדת בראשו - ראש בתי הדין לעררים אשר הוקמו על פי חוק הכניסה לישראל ובהם נדונות סוגיות של הסדרת מעמד ורישיונות ישיבה בישראל. **ראש בתי הדין לעררים היא בעלת התפקיד הבכיר יותר במערך בתי הדין ועל פי חוק נתונה לה הסמכות לקבוע את המותב הדין בעררים ולקבוע דיון בערר.**¹⁰

25. **משיבה 2** הינה רשות האוכלוסין, המשיבה בהליכי הערר המוגשים לבתי הדין לעררים. משיבה 2 מנעה מלטפל בבקשות העותרים למקלט מדיני משך שנים ארוכות, והם נאלצו לפנות לבית הדין לעררים בבקשה להורות לה להשיב לבקשותיהם.

26. על מנת להשלים את התמונה באשר למשיבה 2, בתשובותיה לעררים דומים אשר נדונו עובר להגשת העררים נשואי עתירה זו (הסבב הראשון, כפי שתואר לעיל), הודיעה המשיבה 2 לבית הדין לעררים כי מצבת כוח אדם מונעת ממנה ליתן תשובות לבקשות המקלט (ר' פסק הדין בערר 1202-16 א.ג.מ נ' **רשות האוכלוסין**, אשר ניתן על ידי כב' הדיינת באפי תם ופסק דין בערר 16-2601 **יצחק עבדאללה נ' רשות האוכלוסין**, אשר ניתן על ידי כב' הדיין דותם ברגמן, בו הוחל פסק הדין בערר 1202-16 בשינויים קלים (מצ"ב).

פסק הדין הוחל בעררים נוספים שנדונו באותה תקופה, בין היתר בייצוג החתומים מטה). לאחר מכן, כאשר נחשפה בתקשורת חוות דעתה של משיבה 2, כי אזרחי סודן מדרפור הם פליטים לפי האמנה,¹¹ הודיעה לבית הדין כי היא מבקשת לגבש מדיניות כוללת לפני הכרעה בבקשותיהם. בית הדין נתן פסקי דין בהם הורה למשיבה 2 לשדרג את מעמדם של העוררים ממעמד 2(א)5 למעמד "עובד זר" ולתת להם רישיון עבודה מסוג 1/5.

העוררים פנו בערר על פסקי דינו של בית הדין לעררים אל בית המשפט לעניינים מנהליים ולפני שהוגשה תגובה כמצוות בית המשפט, הודיעה משיבה 2 כי עד להכרעה בבקשות המקלט של המערערים, היא תעניק למערערים (13 מהם יוצגו על ידי הח"מ) מעמד הומניטרי מסוג תשובה ארעי (א/5) עם זכויות של פליט (בדומה למעמד פליט מוכר שגם הוא מסוג א/5).

• מצ"ב פסק דין בערר 1202-16.

• מצ"ב פסק דין בערר 16-2601 אשר ניתן על בסיס ערר 1202-16 ודוגמה לאחת מהודעות המדינה אשר הוגשו בערעורים לבית המשפט המחוזי.

⁹ סעיף 1א1. (א) לחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראת שעה) התשע"ה-2014. כנגד התיקון לחוק תלויה ועומדת עתירה, בג"ץ 2293/17 גרסגהר נ' הכנסת.

¹⁰ זאת מכוח ס' 13 כה לחוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952, וכן מכוח ס' 6(ב) לחוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992.

¹¹ "דו"ח קבע שפליטי דרפור זכאים להגנה חוקית – ורשות האוכלוסין התעלמה", יהודה שוחט, ynet, 3.1.2017, <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4902074,00.html>

27. במסגרת הליכי הערר נשואי עתירה זו, שעניינו בקשה להשוואת מעמדם של העוררים (העותרים דכאן) למעמדם של העוררים שזכו במעמד כי פנו בערעור לבית המשפט לעניינים מנהליים, זנחה משיבה 2 את הטענה כי מצבת כוח אדם מונעת ממנה ליתן תשובה בבקשות המקלט וביקשה אורכות רבות בהגשת תגובות ותשובות לבית הדין, בתואנה כי עליה לגבש מדיניות כללית לגבי העוררים.

28. **בית הדין לעררים נמנע מליתן פסקי דין כפי שנתן בסבב הראשון**, בניגוד לכל הגיון באשר העותרים דכאן ממתינים זמן רב יותר מהעוררים בעניינם נפסק הדין ומדובר בסבב שני ונעתר לבקשות הדחייה של משרד הפנים שוב ושוב, אשר נומקו בתואנות חסרות כיסוי לאור מבחן התוצאה. כך נותרו העותרים ללא אפשרות לערער. לאור המפורט, מצרפת המשיבה 2 כמשיבה פורמאלית לעתירה דכאן.

העררים שבנדון

29. ראשון העררים בהם עסקינן, ערר 17-3497 של עותר 1 (למעט עררים מוקדמים יותר שהוגשו בגין מספר עילות נוספות, כגון הוראת שהייה במתקן "חולות", או הסדרת מעמד בת זוג זרה), הוגש ביולי 2017, כלומר לפני שנה תמימה. בערר פורט, כיצד משרד הפנים נמנע משך שנים ארוכות מבדיקת בקשת המקלט של העורר ומשכך אינו יכול גם להזמין לישראל את אשתו. בית הדין נתבקש ליתן סעד של הוראה למשיב להכריע בבקשת המקלט וכן במקביל, ליתן לעורר מעמד מסוג א/5 עד להכרעה בבקשה למקלט. כאמור, רק בעניינם של עותרים 4-1 הוגשו כתבי תשובה, אך עד ליום זה, לא נקבעו דיונים ולא ניתנו פסקי דין.

בכתב התשובה לערר 17-3497 של עותר 1, תואר כי שר הפנים הקודם, מר סילבן שלום, ערך שני דיונים בנושא "היחס לאוכלוסייה מחבל דרפור", אך לא נתקבלה החלטה בסוגיה טרם החלפתו בשר הפנים דהיום, מר אריה דרעי. גם בפני שר הפנים דרעי, כך נטען, הובאה הסוגיה להכרעה. משרד הפנים הזכיר את ההחלטה ליתן מעמד "מטעמים הומניטאריים" ל-200 יוצאי דרפור, וציין, כי מדובר ב"צעד נוסף" בטיפול בנושא, כאשר לאחר מתן פסק הדין בעניין ההרחקה למדינות שלישיות, "תיבחן המדיניות בהיבט הרחב והצעדים שיינקטו בהמשך". משרד הפנים טען כי ההכרעה בבקשת העותר למקלט הינה בסמכותו, ואל לו לבית הדין להיכנס לנעליו ולהחליף את שיקול דעתו.

• מצ"ב כתב ערר וכתב תשובה בערר 17-3497.

30. עררים זהים במהותם הוגשו בסמוך לכך ובחודשים שלאחר מכן. להלן נפרט בקצרה את הרקע העובדתי של העותרים, כפי שהובא בפני בית הדין לעררים:

31. עותר 1 האמור הוא ****, העורר בערר 17-3497, שהוגש ביום 18.7.17. העותר הוא יליד 1982, אשר ברח מארצו לאחר רדיפה, עינויים ורצח של בני משפחתו. הוא נכנס לישראל בשנת 2010 וביום 9.4.2014 הגיש טפסי בקשה למקלט מדיני אצל יחידת הטיפול במבקשי מקלט של המשיב. ביום 29.3.2015 נערך לעותר ריאיון מקלט. יוער, כי העותר זומן למתקן "חולות" אך

בשל הליכים משפטיים, הוראות השהיה בוטלו. בשל חוויות חייו הקשות, שפורטו בבקשת העותר למקלט, הוא אובחן על ידי גורמי מקצוע כסובל מ-PTSD (פוסט טראומה) וחלק מטיפולו באמצעות תרופות. בשנת 2010 העותר נישא (באמצעות שליח) למרים אברהמים אדם חארוו, אזרחית סודן – אותה הכיר שנים רבות לפני כן, ומבקש להביאה לישראל במסגרת הערר.

32. עותר 2 הוא ****, העורר בערר 16-2569, שהוגש ביום 2.8.16. העותר הינו יליד 1979, רווק. העותר הינו אזרח סודן מדרפור, המשתייך לשבט הפור. העותר ברח מסודן בשנת 2006 בשל רדיפות מליציות הגינאוויד את שבטו על רקע אתני, שהתבטאו בין היתר בהריסה טוטאלית של כפרו. העותר שהה תחילה בלוב במשך למעלה משנה, לאחר מכן שהה במשך כשבוע במצרים וביום 24.12.2007 הגיע העותר לישראל. בשנת 2013 הצהיר בפני ממונה ביקורת גבולות, במהלך שימוע, כי ברצונו לקבל הגנה כמקלט מדיני נוכח המצב בארצו. ביום 28.2.2014 הגיש העותר בקשת מקלט ליחידת ה-RSD. ביום 30.3.2015 נערך לעותר ריאיון מקלט מקיף. העותר טרם קיבל תשובה בבקשתו למקלט.

יצוין, כי הערר בעניינו של עותר זה הוגש עוד ביום 2.8.2016 כנגד הוראת שהייה במתקן "חולות" אשר הוצאה בעניינו, וכן בדרישה כי בית הדין יורה למשיבה 2 להכריע בבקשתו למקלט מדיני. ביום 5.9.2016 הודיעה המשיבה 2 על הקפאת הוראת שהייה שהוצאה לעותר (כפי שעשתה בעררים רבים של סודנים ממוצא דרפורי באותה תקופה) והעותר עמד על הכרעה בסעד של מתן מענה לבקשתו למקלט מדיני. ביום 10.1.2017 הוגש כתב תשובה בערר בו טענה המשיבה 2 כי דין הערר להידחות. בהמשך, הגיש העותר תגובה לכתב התשובה וכן התייחס להצעת בית הדין, כי יוענק לו רישיון ישיבה מסוג א/5. לאחר שבמסגרת ערעורים לבית המשפט המחוזי החלו להינתן רישיונות ישיבה מסוג א/5 לאנשים אך בשל העובדה שהניעו הליך משפטי, פנה העותר לבית הדין וביקש כי אף לו יוענק רישיון ישיבה שכזה. המשיב לא התייחס לבקשה זו לגופה, וביקש שוב ושוב אורכות כפי שביקש ביתר העררים. בית הדין, מצידו, לא הכריע בבקשת העותר לרישיון ישיבה מסוג א/5, חרף בקשת העותר שיעשה כן.

• מצ"ב תגובה לכתב התשובה, בקשה לרישיון ישיבה מסוג א/5, החלטת בית הדין מיום 28.6.2017 המורה למשיבה להתייחס קונקרטי לבקשה לרישיון א/5, בקשה להכרעה מיום 23.7.2017, החלטה בדבר מתן אורכה מיום 31.7.2017 (לאחריה ניתנו אורכות נוספות, ולא נתקבלה התייחסות ספציפית לבקשת העותר).

33. עותר 3 הוא ****, העורר בערר 16-4045, שהוגש ביום 6.12.2016. העותר, יליד 1983, הוא אזרח סודן, שיצא מסודן בשנת 2003 בשל המלחמה, ובשנת 2008 נכנס לישראל. העותר שהה במתקן "חולות" מחודש מאי 2014 במשך 16 חודשים. בתקופת שהייתו במתקן הגיש טפסי בקשה למקלט מדיני ליחידת הטיפול במבקשי מקלט ועבר ריאיון מקלט. יצוין כי הערר של העותר הוגש כנגד סירוב המשיב להשוות מעמדה של זוגתו למעמדו כמבקש מקלט, וכאשר בקשתו למקלט מדיני לא הוכרעה, ביקש להוסיף סעד בגין מחדלו של המשיב לטפל בבקשה. בערר הוגש כתב תשובה ביום 7.2.2017.

34. עותר 4 הוא ****, העורר בערר 17-3322, שהוגש ביום 29.6.2017. העותר, יליד 1980, הוא אזרח סודן מדרפור, אשר אולץ בשנת 2004 על ידי הגינאוויד (מליציות חמושות של המשטר

בחרטום), למסור מידע מודיעיני על מתנגדים למשטר, משסירב, נעצר ונכלא ללא משפט. בזמן שהיה כלוא בתת תנאים, לרבות היעדר תנאים סניטריים, הופעלה נגדו אלימות פיזית קשה על ידי המשטר. לאחר שחרורו ברח מסודן. בהמשך הגיע לישראל ביום 7.1.2007. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. ביום 3.2.2015 הגיש העותר בקשה למקלט מדיני אשר טרם נענתה. העותר הגיש ערר כנגד הוראת שהייה שהוצאה נגדו (15-1270), במסגרתו הוצא צו ביניים אשר השהה כניסת הוראת השהייה לתוקף. בסופו של יום, לאחר הליכי הערר, בהם גם נטען כנגד השתהות המשיב במענה לבקשתו של העותר למקלט מדיני, ניתן ביום 2.1.2017 פסק דין, הקובע כי באם לא תינתן החלטה בבקשת העותר למקלט מדיני תוך 90 ימים, יקבל העותר רישיון ישיבה מסוג ב/1. כמו כן נקבע, כי העותר לא יישלח למתקן השהייה כל עוד לא ניתנה החלטה בבקשתו למקלט מדיני. בשל מחדלו של המשיב לטפל בבקשתו של העותר למקלט ולחלופין ליתן לו מעמד מסוג א/5, וכן בשל סירוב המשיב להשוות מעמדה של זוגתו למעמדו כמבקש מקלט, הגיש העותר ערר נוסף לבית הדין. בערר הוגש כתב תשובה ביום 19.11.2017. יצוין כי זוגתו של העותר בהריון.

35. עותר 5 הוא ****, העורר בערר 17-3668, אשר הוגש באוגוסט 2017 וכתב ערר מתוקן הוגש ביום 28.2.18. העותר הוא סודני ממוצא דרפורי, יליד 1985, אשר הגיע לישראל בשנת 2008, נרשם אצל נציבות האו"ם כמבקש מקלט, ובשנת 2009 פנה פעם נוספת לאו"ם בבקשה למקלט. לאחר מכן הגיש העותר טפסי RSD ליחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני בחודש מרץ 2014 ואף עבר ריאיון בעניין בקשתו בחודש מאי 2015. עד ליום זה, בקשתו של העותר למקלט מדיני לא הוכרעה.

יצוין כי זהו הערר השני של עותר זה לעניין היעדר מענה לבקשתו למקלט מדיני. **במסגרת ערר 16-2852 ניתן פסק דין ביום 2.2.2017 המורה להעניק לעותר רישיון ישיבה מסוג ב/1 בהעדר החלטה בבקשתו למקלט מדיני בישראל.**

36. עותר 6 הוא ****, העורר בערר 17-3834, שהוגש ביום 17.7.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1989. העותר עזב מסודן למצרים, אך גם שם חשש להישאר שכן פחד שימצאו אותו ויחזירו אותו לסודן. לכן הוא המשיך לישראל, שם שמע שיש חופש, ונכנס לישראל דרך גבול סיני בספטמבר 2011. העותר הגיש בקשת מקלט ביום 4.8.2015. הוא לא הגיש בקשה לפני כן כי סיפרו לו שלא מטפלים בבקשות, אולם הוא עשה כן ביום האמור בעצת באי כוחו. ביום 14.6.17, לאחר שבקשתו למקלט לא טופלה משך כשנתיים, פנה העותר אל המשיב כדי שזה יכריע בבקשתו למקלט, אולם לא נענה.

37. עותר 7 הוא ****, העורר בערר 17-3778 שהוגש ביום 14.8.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1985, מזלינגה, דרפור. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל בשנת 2010. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין ינואר 2014 לבין אוגוסט 2015 (כ-20 חודשים), ועם תחילת שהייתו ב'חולות' הגיש טפסי בקשת מקלט ליחידת הטיפול במבקשי מקלט. העותר עבר ריאיון מקלט בזמן שהה במתקן 'חולות'. עד ליום זה בקשתו של העותר לא הוכרעה.

38. עותר 8 הוא ****, העורר בערר 17-3835, שהוגש ביום 17.8.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1986, מג'נינה שבדרפור, בן לשבט זגאוה. העותר נכנס לישראל ביום 19.7.2011 או בסמוך לכך, ואינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. ביום 4.3.2014 הגיש העותר טפסי בקשת מקלט ליחידת

- הטיפול במבקשי מקלט מדיני אצל המשיב. על אף חלוף למעלה מארבע שנים מיום הגשת הטפסים, טרם נערך לעותר ריאיון בעניין בקשתו למקלט, וטרם ניתנה הכרעה בבקשתו.
39. עותר 9 הוא ****, העורר בערר 17-3842, שהוגש ביום 17.8.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1983, מקלבוס שבדרפור, בן לשבט הטאמה. העותר נכנס לישראל ביום 12.5.2012 או בסמוך לכך, ואינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר הגיש טפסי בקשת מקלט בחודש 2/2014 ורואיין ריאיון מקיף באותו יום. בדצמבר 2016 שוחרר העותר ממתקן 'חולות' בשל מוצאו הדרפורי, לאחר ששהה במתקן כארבעה וחצי חודשים. על אף חלוף כארבע וחצי שנים מאז הגיש העותר את טפסי המקלט אל המשיב ועבר ריאיון בעניינו, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו.
40. עותר 10 הוא ****, העורר בערר 17-3833, שהוגש ביום 17.8.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1986, מאלפאשר שבדרפור. בן לשבט הפור. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל ביום 21.2.2009 או בסמוך לכך וביקש מקלט מהרשויות מספר פעמים. העותר הגיש טפסי בקשת מקלט ליחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני עובר לכניסתו למתקן חולות ביום 9.3.2014. העותר עבר ריאיון מקלט בזמן שהותו במתקן חולות, ביום 12.1.2015, והשתחרר מחולות בחודש אוגוסט 2015.
41. עותר 11 הוא ****, העורר בערר 17-3850, שהוגש ביום 17.8.21. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1988, מקוטום שבדרפור. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל באוקטובר 2010 או בסמוך לכך. העותר שהה כ- 10 חודשים או יותר בחולות ובסהרונים, מתוקף התיקון לחוק למניעת הסתננות שנפסל בבג"ץ. בתחילת שנת 2014 הגיש העותר טפסי מקלט ליחידת ה-RSD אצל המשיב, וסמוך לאחר מכן עבר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. עד ליום זה בקשתו של העותר לא הוכרעה.
42. עותר 12 הוא ****, העורר בערר 17-3892, שהוגש ביום 17.8.24. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1982, מקולבוס שבדרפור. בן לשבט רנגה. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל ביום 26.12.2006 ופנה לנציבות האו"ם לפליטים בבקשה למקלט עם כניסתו. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 16.2.2014-25.8.2015 והגיש טפסי בקשת מקלט ליחידת הטיפול במבקשי מקלט בתחילת שנת 2015. לעותר נערך ריאיון ביום 3.1.18.
43. עותר 13 הוא ****, העורר בערר 17-3893, שהוגש ביום 17.8.24. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1981, מקבאר, דרפור. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל בינואר 2008 ופנה לנציבות האו"ם לפליטים בבקשה למקלט עם כניסתו, בקשה שהועברה לאחר מכן לטיפול המשיב. העותר עבר ריאיון מקלט ביום 28.2.2018.
44. עותר 14 הוא ****, העורר בערר 17-4005 שהוגש ביום 17.8.29. העותר, יליד 1981, הוא אזרח סודן מגרסילה דרפור, בן לשבט ה'פור' האפריקאי הנרדף, שנכנס לישראל בחודש 2/2012. לאחר שאיפשר המשיב הגשת בקשות מקלט לאזרחי סודאן ואריתראה, מילא העותר טפסי מקלט בחודש 3/2014, ובחודש 4/2014 רואיין על ידי יחידת הטיפול במבקשי מקלט. על האף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
45. עותר 15 הוא ****, העורר בערר 17-4016 שהוגש ביום 17.9.3. העותר, יליד 1990 אזרח סודן מלבוס דרפור, בן לשבט ה'פור' האפריקאי הנרדף על ידי שלטונות סודאן, נכנס לישראל בחודש 12/2011. העותר אינו יכול לשוב לארצו מחשש לחייו. בחודש 1/2014 העותר מילא טפסי RSD,

ומאז ממתין להכרעה בבקשתו. ביום 18.11.2015 פנה העותר אל המשיב בבקשה לדעת היכן עומד הטיפול בבקשת המקלט שלו, ולמחרת היום נענה על ידי המשיב כי בקשתו של העותר בטיפול וזימון לריאיון יישלח לכשיקבע – אך בעניין זה לא נעשה דבר.

46. עותר 16 הוא ****, העורר בערר 17-4011, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1978, אזרח סודן מקוטום דרפור, בן לשבט ה'זגאווה' האפריקאי הנרדף, נכנס לישראל בחודש 8/2008. עם כניסתו, הצהיר כי הגיע כדי לקבל הגנה, והגיש בקשה למקלט אצל נציבות האו"ם לפליטים. גם בשימוע שנערך לו על ידי המשיב בשנת 2012, הצהיר העותר כי הוא מבקש מקלט. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 26.8.2015-11.3.2014. במהלך תקופת שהייתו במתקן 'חולות', העותר מילא טופס אראסדי בחודש 9/2014 (או בסמוך לכך), ונערך לו ראיון בעניין בקשתו למקלט ביום 14.1.2015. על האף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

47. עותר 17 הוא ****, העורר בערר 17-4004, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1984 אזרח סודן מדיסה דרפור, משבט זגאווה, נכנס לישראל ביום 19.12.2010. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. זמן קצר לאחר שהעותר נכנס אל מרכז השהיה חולות ביום 17.2.2014, הוא הגיש טפסי מקלט. ביום 5.10.2014 עבר ריאיון מקיף בבקשתו. העותר השתחרר ממרכז השהיה ביום 25.8.2015. על האף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

48. עותר 18 הוא ****, העורר בערר 17-4010, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, אזרח סודן מחזאן ג'ידיד דרפור, נכנס לישראל בחודש 8/2008. בפרוטוקול שמיעת הטענות שנערך לעותר ביום 26.08.2008, מצוין כי העותר הצהיר על כך שהוא נמלט מחבל דרפור בגלל המלחמה. העותר מילא טופס RSD בסמוך לכניסתו למתקן חולות ונערך לו ראיון ביום 9.9.2014. על האף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

49. עותר 19 הוא ****, העורר בערר 17-4017, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1991 אזרח סודן מאל-פאשר דרפור, בן לשבט 'ברטי' האפריקאי, נכנס לישראל בחודש 11/2011. העותר מסר טפסי RSD ביום 23.5.2016 ונמסר לו כי יקראו לו לריאיון מקלט. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

50. עותר 20 הוא ****, העורר בערר 17-4008, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1984, אזרח סודן מאלג'ינה דרפור, בן לשבט הטאמא האפריקאי הנרדף, נכנס לישראל בדצמבר 2010, או בסמוך לכך. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין החל מפברואר 2014 ועד לאוגוסט 2015 (שנה וחצי). העותר מילא טפסי RSD ביום 30.4.2014 ונערך לו ריאיון באותה שנה, בעת שהותו במתקן. על האף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

51. עותר 21 הוא ****, העורר בערר 17-4000, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1978 אזרח סודן מניאלה דרפור, נכנס לישראל בחודש 11/2008. עם כניסתו לישראל, כפי שתועד בפרוטוקול השימוע מיום 22.12.2008, הצהיר העותר כי הגיע לישראל על מנת לקבל הגנה. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 29.1.2014-25.8.2015. בחודש 1/2014 מילא טופס RSD ובחודש 7/2014 רואיון על ידי יחידת הטיפול במבקשי מקלט. עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

52. עותר 22 הוא ****, העורר בערר 17-4007, שהוגש ביום 3.9.2017. העותר, יליד 1984, הוא מבקש מקלט מדרפור, בן לשבט הברגו (Bargu) האפריקאי. העותר אינו יכול לשוב לארצו בשל חשש לחייו ולחירותו. לאחר כניסתו של העותר לישראל ביום 29.9.2008, וכפי שעולה מפרוטוקול בית הדין לביקורת משמורת בעניינו מיום 13.10.2008, הצהיר העותר כי הגיע לישראל על מנת לקבל הגנה. בהמשך להצהרתו מ-2008, העותר הגיש טפסי RSD ביום 14.7.2015, וטרם זומן לריאיון מקלט לבחינת בקשתו. עד ליום זה לא ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

53. עותר 23 הוא ****, העורר בערר 17-4002, שהוגש ביום 3.9.17. העותר הוא יליד 1983, אזרח סודן מניאלה דרפור, בן לשבט הזגאוה האפריקאי. העותר נכנס לישראל בחודש 6/2011, ואינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. לעותר נקבעו 48% נכות בשל תאונה והוא מקבל קצבה חודשית מביטוח לאומי. העותר הגיש בקשת מקלט לפני למעלה משנתיים, בשנת 2015, אך בקשתו טרם טופלה ואף טרם נערך לו ריאיון.

54. עותר 24 הוא ****, העורר בערר 17-4006, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1983 אזרח סודן מאלגינינה דרפור, נכנס לישראל ביום 1.7.2008, או בסמוך לכך. עם כניסתו לישראל הצהיר בפני הרשויות כי הוא מבקש מקלט. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 08/2015-27.3.2014. העותר מילא טפסי RSD וריאיון ביום 26.8.2014, בעת שהותו במתקן. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

55. עותר 25 הוא ****, העורר בערר 17-4013, שהוגש ביום 3.9.17. העותר הוא יליד 1977, אזרח סודן מדרפור, נכנס לישראל ביום 29.9.2008. עם כניסתו לישראל בשנת 2008, הצהיר העותר כי הוא הגיע לישראל על מנת לקבל מקלט, הן בפני המשיב והן בפני בית הדין לביקורת משמורת. סמוך לאחר השמתו במתקן 'חולות', בשנת 2014 מילא העותר טפסי RSD, ונערך לו ראיון בעניין בקשתו ביום 17.2.2015. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

56. עותר 26 הוא ****, העורר בערר 17-4001, שהוגש ביום 3.9.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1985 (בן 32), מאל-פאשר שבדרפור, נשוי, בן לשבט הזגאוה האפריקאי. בדצמבר 2010 נכנס העותר לישראל דרך גבול סיני, והוא אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 2.4.2014-25.8.2015. העותר מילא טפסי RSD לאחר כניסתו לחולות ונערך לו ראיון ביום 27.8.2014. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

57. עותר 27 הוא ****, העורר בערר 17-4022, שהוגש ביום 4.9.17. העותר הוא אזרח סודאן, יליד 1985, מבלבדו שבדרפור, בן לשבט הזגאוה האפריקאי. בדצמבר 2011 נכנס העותר לישראל דרך גבול סיני, והוא אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר מילא טפסי מקלט ביום 19.7.2015, אך בקשתו טרם טופלה ואף לא נערך לו ריאיון מקלט.

58. עותר 28 הוא ****, העורר בערר 17-4024, שהוגש ביום 4.9.17. העותר, יליד 1983 אזרח סודן מהכפר פאהו - אלגינינה דרפור, נכנס לישראל בחודש 12/2007 או בסמוך לכך. עם כניסתו לישראל, הצהיר העותר בפני המשיב ובפני בית הדין לביקורת משמורת כי הוא מבקש מקלט

- בישראל, והגיש בקשת מקלט אצל נציבות האו"ם לפליטים. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 8/2015-2014-25.2. העותר מילא טפסי RSD בעת שהותו במתקן וטרם רואיין.
59. עותר 29 הוא ****, העורר בערר 17-4030, שהוגש ביום 17.9.4. העותר, יליד 1978, הוא אזרח סודן מדרפור, בן לשבט ה'פור' האפריקאי הנרדף, אשר נכנס לישראל ביום 1.1.2008. עם כניסתו לישראל, העותר הגיש בקשת מקלט אצל נציבות האו"ם לפליטים. משלא שמע דבר בעניין בקשתו למקלט, בשנת 2014 מילא טופס RSD ורואיין על ידי יחידת הטיפול במבקשי מקלט. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 2015.8.27.3.2014-25.8. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
60. עותר 30 הוא ****, העורר בערר 17-4025, שהוגש ביום 17.9.4. העותר, יליד 1979 אזרח סודן מאלג'יננה דרפור, בן לשבט 'פור' האפריקאי, נכנס לישראל בחודש מאי 2008. העותר אינו יכול לשוב לארצו מחשש לחייו ולחירותו. עם כניסתו לישראל העותר ביקש הגנה מהרשויות. לאחר שחרורו ממתקן סהרונים, העותר הגיש בקשת מקלט בנציבות האו"ם לפליטים, ובשנת 2014 מילא טפסי RSD. ביום 14.7.2014, נערך לעותר ראיון מקלט. מאז לא שמע העותר דבר מן המשיב באשר לבקשתו למקלט.
61. עותר 31 הוא ****, העורר בערר 17-4020, שהוגש ביום 17.9.4. העותר, יליד 1980 אזרח סודן מדרפור, בן לשבט הזלינגי האפריקאי, נכנס לישראל ביום 3.8.2008. עם כניסתו לישראל הצהיר העותר בפני הרשויות כי הוא מבקש מקלט הבורח מדרפור. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 2015.8.27.3.2014-25.8. בהמשך לבקשתו למקלט בשנת 2008, העותר מילא טפסי מקלט ביום 20.2.2014 ונערך לו ראיון מקלט ביום 27.10.2014. מאז לא שמע העותר דבר מן המשיב באשר לבקשתו למקלט.
62. עותר 32 הוא ****, העורר בערר 17-4021, שהוגש ביום 17.9.4. העותר, יליד 1987 אזרח סודן מפאשר דרפור, נכנס לישראל ביום 18.10.2008. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 2015.8.26.8.2014-7.4. העותר מילא טופס מקלט ביום 6.3.2014 ובאותו יום נערך לו ראיון בעניין בקשתו. בעניינו של העותר התנהלה עת"מ 15-03-11075, שעסקה בזימונו של העותר למתקן 'חולות'. ביום 7.5.2015 ניתן פסק-דין אשר דחה את העתירה (כב' השופטת ברקאי), אך קבע בסופו כי "יעשה כל שניתן על מנת שההחלטה בבקשת המקלט שהגיש העותר ג.א. תינתן עד ליום 11.6.15". על אף חלוף מעל ל-3 שנים מיום הגשת הטפסים, ומעל לשלוש שנים ממועד ההכרעה שהתווה בית המשפט המחוזי, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.
63. עותר 33 הוא ****, העורר בערר 17-4035, שהוגש ביום 17.9.5. העותר, יליד 1979 אזרח סודן ממורנה שבדרפור, בן לשבט הפור, נכנס לישראל ביום 27.12.2007. עם כניסתו לישראל הצהיר בפני הרשויות כי הוא מבקש מקלט, הגיש בקשת מקלט בנציבות האו"ם לפליטים, מילא טפסי מקלט בשנת 2014 ובחודש 6/2014 או בסמוך לכך רואיין על ידי יחידת הטיפול במבקשי מקלט. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 2015.8.26.8.2014-23.4. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
64. עותר 34 הוא ****, העורר בערר 14-4041, שהוגש ביום 17.9.5. העותר, יליד 1984, נשוי, אזרח סודן מאלפאשר דרפור, בן לשבט הזגאוה האפריקאי, נכנס לישראל בחודש 5/2008. העותר

- ביקש הגנה מהרשויות עם כניסתו לישראל, ביקש מקלט מהאוי"ם, מילא טופס מקלט בחודש 2/2014, ונערך לו ראיון באותו החודש. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 3/2014-25.8.2015. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
65. עותר 35 הוא ****, העורר בערר 4038-17, שהוגש ביום 5.9.17. העותר, יליד 1980 אזרח סודן מאלפאשר דרפור, בן לשבט הזגאוה האפריקאי, נכנס לישראל ביום 27.10.2008. העותר אינו יכול לשוב לארצו מחשש לחייו ולחירותו. עם כניסתו לישראל הצהיר בפני הרשויות כי הוא מבקש מקלט, והגיש בקשה למקלט אצל נציבות האוי"ם לפליטים. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 4/2014-8/2015. עובר לכניסתו למתקן, מילא טפסי RSD ורואיין בעת שהותו שם. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
66. עותר 36 הוא ****, העורר בערר 4040-17, שהוגש ביום 5.9.17. העותר, יליד 1982 אזרח סודן מקורגה דרפור, נכנס לישראל ביום 6.12.2007. עם כניסתו לישראל הצהיר העותר בפני הרשויות שהוא מבקש מקלט, וביקש מקלט מהאוי"ם. העותר מילא טופס RSD ביום 16.9.2014 ונערך לו ראיון ביום 29.9.2014, בזמן היותו במתקן 'חולות'. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 25.2.2014-25.8.2015. יוער כי בעניינו של העותר התנהלה עת"מ 31951-02-15, במסגרתה תקף העותר את החלטת המשיב לזמנו למתקן 'חולות', אשר נדחתה ביום 17.6.2015. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
67. עותר 37 הוא ****, העורר בערר 4055-17, שהוגש ביום 6.9.17. העותר, יליד 1990 אזרח סודן מפאשר דרפור, משבט הזגאוה האפריקאי, נכנס לישראל בחודש 11/2011. העותר מילא טפסי מקלט ביום 17.12.2013 ונערך לו ראיון מקלט ביום 3.10.2015. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
68. עותר 38 הוא ****, העורר בערר 4125-17, שהוגש ביום 10.9.17. העותר, יליד 1982 אזרח סודן מאלג'יננה דרפור, נכנס לישראל בחודש 9/2010. העותר אינו יכול לארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 4.2014-25.8.2015. עובר לכניסתו למתקן חולות, בשנת 2014, העותר מילא טפסי RSD וכחודש לאחר מכן, נערך לו ראיון מקלט. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
69. עותר 39 הוא ****, העורר בערר 4141-17, שהוגש ביום 13.9.17. העותר, יליד 1984, נשוי, אזרח סודן מאלפאשר דרפור, בן לשבט הזגאוה האפריקאי, נכנס לישראל בחודש 5/2008. העותר ביקש הגנה מהרשויות עם כניסתו לישראל, ביקש מקלט מהאוי"ם, מילא טופס מקלט בחודש 2/2014, ונערך לו ראיון באותו החודש. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 3/2014-25.8.2015. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.
70. עותר 40 הוא ****, העורר בערר 4193-17, שהוגש ביום 18.9.17. העותר הוא יליד 1981, אזרח סודן, מג'יננה שבדרפור. העותר יצא מסודן בשנת 2004 ואינו יכול לשוב לשם מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל ביום 2.12.2007, וסמוך לכניסתו פנה לנציבות האוי"ם בתל אביב והגיש בקשת מקלט. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין מרץ 2014 לאוגוסט 2015. העותר הגיש טפסי בקשת מקלט ליחידת הטיפול במבקשי מקלט ביום 30.3.2014 ורואיין לקראת סוף אותה שנה. על אף האמור, בקשתו למקלט טרם הוכרעה.

71. עותר 41 הוא ****, העורר בערר 17-4207, שהוגש ביום 19.9.17. העותר, יליד 1978 אזרח סודן מפאשר דרפור, רווק ללא ילדים משבט הפור. העותר נכנס לישראל 1/2008 או בסמוך לכך וביקש מקלט מנציבות האו"ם לפליטים. העותר אשר שהה במרכז שהיה חולות מיום 3.3.2014 ועד חודש 8/2015, הגיש טפסי בקשת מקלט בחודש 4/2014, או בסמוך לכך ורואיין ראיון מקיף כשבועיים לאחר מכן. על אף האמור, בקשתו למקלט טרם הוכרעה.
72. עותר 42 הוא ****, העורר בערר 17-4607, שהוגש ביום 19.10.17. העותר, יליד 1979, אזרח סודן מגנינה שבדרפור, נכנס לישראל בנובמבר 2011. העותר שהה במתקן חולות בתקופה בין דצמבר 2015 לנובמבר 2016. באפריל 2016 (או בסמוך לכך), הגיש העותר טפסי בקשת מקלט למשיב, וביום 19.9.2016 נערך לו ראיון בעניין בקשתו למקלט. על אף האמור, בקשתו למקלט טרם הוכרעה.
73. עותר 43 הוא ****, העורר בערר 17-4658, שהוגש ביום 23.10.17. העותר, יליד 1982 אזרח סודן מאום-חיר שבדרפור, נכנס לישראל בחודש מרץ 2008, והגיש בקשה למקלט אצל נציבות האו"ם לפליטים. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 8/2015-4/2014. עם כניסתו לישראל העותר ביקש מקלט מנציבות האו"ם לפליטים; בשנת 2014 עובר לכניסתו לחולות הגיש טפסי RSD; וביום 7.1.2015 נערך לו ראיון מקלט. על אף האמור, בקשתו למקלט טרם הוכרעה.
74. עותר 44 הוא ****, העורר בערר 17-4654, שהוגש ביום 23.10.17. העותר הוא אזרח סודן מזלינגה דרפור, יליד 1987, רווק ללא ילדים, משבט הפור. העותר נכנס לישראל בחודש 11/2010 או בסמוך לכך. העותר הוא ללא עבר פלילי. העותר מתגורר ביבנה ומועסק בקונדיטוריה. העותר הגיש טפסי בקשת מקלט לאחר לכניסתו למתקן חולות בחודש אפריל 2014, ועבר ראיון מקלט בזמן שהותו במתקן 'חולות'. העותר השתחרר ממתקן 'חולות' בחודש אוגוסט 2015. על אף האמור, בקשתו למקלט טרם הוכרעה.
75. עותר 45 הוא ****, העורר בערר 17-4655, שהוגש ביום 23.10.17. העותר, אזרח סודן מניאלה דרפור, יליד 1990, רווק ללא ילדים משבט הפור. העותר נכנס לישראל ביום 21.12.2010 או בסמוך לכך. העותר ללא עבר פלילי, מתגורר באשדוד ומועסק בקצבייה במרכז "אושר עד". העותר הגיש טפסי בקשת מקלט עובר לכניסתו למתקן חולות ביום 28.3.2014. העותר עבר ראיון מקלט בזמן שהותו במתקן חולות והשתחרר מחולות בחודש אוגוסט 2015. על אף האמור, בקשתו למקלט טרם הוכרעה.
76. עותר 46 הוא ****, העורר בערר 17-5193, שהוגש ביום 27.11.17. העותר הוא אדם נשוי (נישא בישראל ביום 1.1.17), יליד 1984, אזרח סודן מגיבל דירבאט שבדרפור, נכנס לישראל בסוף שנת 2008 וציין כי הגיע לישראל בגלל המצב הקשה בסודאן. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין מרץ 2014 לאוגוסט 2015. ביום 28.12.11 המשיב מסר לעותר זימון לראיון מקלט שנקבע להיערך באוקטובר 2013. העותר אכן התייצב ביחידת מבקשי המקלט בשנת 2013, אולם כאשר נתייצב ביחידת ה-RSD אותה שנה, לא נערך לו ראיון, ותחת זאת נלקחו ממנו מסמכי המקוריים ונאמר לו כי עליו להמתין לשמוע מהמשיב. מכל מקום, העותר מזוהה במערכת המשיב באמצעות מספר AS משנת 2013 (13AS05064). על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

77. עותר 47 הוא ****, העורר בערר 17-5222, שהוגש ביום 28.11.17. העותר, יליד 1985, אזרח סודן מזלינגה שבדרפור, נכנס לישראל בשנת 2010. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין פברואר 2014 לאוגוסט 2015. בשנת 2014 (סביב חודש מרץ למיטב זכרונו של העותר) הגיש העותר טפסי בקשת מקלט, ובאותו חודש עבר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

78. עותר 48 הוא ****, העורר בערר 17-5510, שהוגש ביום 12.12.17. העותר, יליד 1988, אזרח סודן מקוטום שבדרפור, נכנס לישראל בשנת 2012. העותר ברח מסודאן מחשש לחייו ולחירותו. בנובמבר 2016 הגיש העותר טפסי בקשת מקלט ליחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני אצל המשיב. מאז לא שמע דבר מן המשיב, לא נערך לו ריאיון מקלט, ועל אף חלוף הזמן בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

79. עותר 49 הוא ****, העורר בערר 17-5512, שהוגש ביום 12.12.17. העותר הוא אדם נשוי, יליד 1980, מקוטום שבדרפור. העותר ברח מסודאן מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל בחודש נובמבר 2010. העותר נכנס לחולות במרץ 2014, ומסי ימים לאחר כניסתו למתקן 'חולות' הגיש טפסי בקשה למקלט. לעותר נערך ריאיון בעניין בקשתו למקלט בתחילת שנת 2015. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

80. עותר 50 הוא ****, העורר בערר 17-5614, שהוגש ביום 18.12.17. העותר הוא רווק ללא ילדים, יליד 1978, מגיבל מון שבדרפור – סודאן. העותר ברח מסודאן מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל בשנת 29.11.2007 וביקש מקלט מנציבות האו"ם לפליטים. העותר שהה במתקן 'חולות' בתקופה שבין מרץ 2014 לאוגוסט 2015. העותר הגיש טפסי RSD בתחילת ב-2014.09.22 בעת שהיה במשמורת, ועבר ריאיון מקלט ביום 31.3.2015. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

81. עותר 51 הוא ****, העורר בערר 18-1039, שהוגש ביום 2.1.18. העותר הוא רווק ללא ילדים, יליד 1982, מניאלה שבדרפור, סודאן. העותר נכנס לישראל ביום 27.5.08, והצהיר כי הגיע לישראל על מנת לקבל הגנה. לאחר כניסתו, הגיש העותר בקשת מקלט אצל נציבות האו"ם לפליטים. יצוין כי לעותר נערך ריאיון ביחידת המסתננים ביום 18.3.13. העותר שהה בחולות מחודש מרץ 2014 ועד לאוגוסט 2015. משראה שדבר לא נעשה בעניין בקשתו למקלט, העותר הגיש טפסי בקשת מקלט ביום 9.1.14, ונערך לו ריאיון ביחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני ביום 23.9.14. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

82. עותר 52 הוא ****, העורר בערר 18-1040, שהוגש ביום 2.1.18. העותר הוא יליד 1980, רווק ללא ילדים, מגיננה שבדרפור – סודאן. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל ביום 14.10.2010. העותר שהה במתקן 'חולות' החל ממרץ 2014 ועד לאוגוסט 2015. בזמן שהותו במתקן 'חולות', הגיש העותר טפסי בקשת מקלט. ביום 12.2.2015 נערך לעותר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

83. עותר 53 הוא ****, העורר בערר 18-1038, שהוגש ביום 2.1.18. העותר הוא רווק ללא ילדים, יליד 1982, דרפורי מסימר שבסודאן. העותר נכנס לישראל ביום 31.10.2010 או בסמוך לכך. העותר שהה במתקן 'חולות' מאפריל 2014 ועד לאוגוסט 2015. סמוך לתחילת שהייתו במתקן

'חולות', הגיש העותר טפסי RSD למשיב. מאוחר יותר, ביום 16.6.2014, נערך לעותר ריאיון מקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

84. עותרים 54 ו-53 הם ***** , העוררים בערר 18-1347, שהוגש ביום 14.1.18. *** (יליד 1974) **** (ילידת 1972) הם אזרחי סודן מהרי הנובה. העותרים התחתנו בשנת 1997 בחרטום, סודאן. בשנת 2003, העותרים, יחד עם ילדיהם העותרים 3-5, ברחו מסודאן מחשש לחייהם ולחירותם, נוכח המלחמה במדינה. העותרים ברחו מסודאן למצרים ונרשמו אצל נציבות האו"ם לפליטים שם. בסוף שנת 2005, עזבו את מצרים, וביום 26/12/2006 נכנסו העותרים ללא היתר לישראל דרך גבול סיני, יחד עם שלושת ילדיהם.

עם כניסתם לישראל, פנו העותרים לנציבות האו"ם לפליטים, שהייתה אמונה אותה עת על הטיפול בפליטים, והגישו בקשה למקלט מדיני והכרה בהם כפליטים. משדבר לא נעשה בדבר בקשתם למקלט, העותרים הגישו טפסי RSD ליחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני במרץ 2017 (טפסה של עותרת 55 ככל הנראה לא נקלט, והוגש מאוחר יותר בשנת ביום 23.4.18). לעותר נערך ריאיון מקלט ביום 7.3.18. טרם נתקבלה הכרעה בבקשותיהם למקלט.

85. עותר 56 הוא **** , העורר בערר 18-1339, שהוגש ביום 14.1.18. העותר הוא יליד 1980, רווק ללא ילדים, מזולינגה שבדרפור – סודאן. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל בדצמבר 2007. עם כניסתו לישראל, פנה העותר לנציבות האו"ם לפליטים, שהייתה אמונה אותה עת על הטיפול בפליטים, והגיש בקשה למקלט מדיני והכרה בו כפליט. העותר שהה במתקן 'חולות' החל מפברואר 2014 ועד לאוגוסט 2015. בשנת 2014, במהלך שהייתו של העותר במתקן 'חולות', נערך לו ריאיון בעניין בקשתו למקלט מדיני. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו של העותר למקלט מדיני – לא הוכרעה.

86. עותר 57 הוא **** , העורר בערר 18-1538, שהוגש ביום 22.1.18. העותר הוא רווק ללא ילדים, יליד 1989, מסודאן, ממוצא דרפורי, בן לשבט הטאמה. העותר ברח מסודאן מחשש לחייו ולחירותו. ביוני 2010 נכנס העותר לישראל ללא היתר דרך גבול סיני. תחילה העותר לא זוהה כסודני, אולם לבסוף לאחר הליכים בעניין שינה המשיב את החלטתו, הכיר בעורר כאזרח סודאן והעניק לו הגנה זמנית. עוד יצוין כי נגד העותר הוצאה הוראת שהייה בספטמבר 2014, אשר לא מומשה בסופו של דבר נוכח מדיניות המשיב ביחס למבקשי מקלט מדרפור. במרץ 2014, לאחר תקופה ממושכת בה אזרחי סודאן לא יכלו להגיש בקשות פרטניות למקלט ואף לא ידעו על כך, הגיש העותר טפסי RSD ליחידת המשיב, ועבר ריאיון כחודש לאחר מכן, למיטב זכרונו. עד ליום זה, בקשתו של העותר למקלט מדיני לא הוכרעה.

87. עותר 58 הוא **** , העורר בערר 18-2518, שהוגש ביום 20.3.18. העותר, אזרח סודן מדרפור, יליד 1982, נכנס לישראל ביום 12.7.2007 דרך גבול מצרים. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נשוי משנת 2011 ואב לילדה. סמוך לכניסתו, ולאחר ששוחרר ממשמורת, העותר פנה לנציבות האו"ם לפליטים והגיש בקשה למקלט מדיני. ביום 2.8.17 הגיש העותר טפסי RSD ליחידת הטיפול במבקשי מקלט מדיני בניסיון לרז את הטיפול בעניינו. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה, ואף טרם נקבע לו ריאיון.

88. עותר 59 הוא **** , העורר בערר 18-3033, שהוגש ביום 25.4.18. העותר הוא אזרח סודן מקוטום, דרפור. הוא נולד בשנת 1977. העותר רווק (התארס בסודן אך לא נישא), ללא ילדים.

העותר ברח מסודן בשנת 2002 ונכנס למצרים. העותר נכנס לישראל ביום 2.7.2007. הוא נכלא לכ-4 חודשים. העותר הצהיר בכלא שהוא פליט. במסגרת ההליכים משפטיים בעניינו, ביום 14.7.2015 העותר הגיש בקשת מקלט ליחידת ה-RSD של המשיב, בנוסף לבקשתו שהוגשה בסמוך למועד כניסתו לישראל. על גבי טופס המקלט שהגיש העותר כתב נציג המשיב את מס' התיק של העותר ביחידת ה-RSD, 13AS05454, מה שמעיד כי לכל המאוחר בקשתו של העותר למקלט עובדה/נקלטה על ידי יחידת ה-RSD בשנת 2013. לאחר ששוחרר ממשמורת, העותר קיבל מנציבות האו"ם לפליטים מסמך הגנה שאישר שהוא מבקש מקלט – מס' תיק או"ם 07c05912. בהתאם למכתב מנציבות האו"ם מיום 7.5.15, העותר הגיש עם האו"ם בקשת מקלט ביום 27.6.2007 – אולם היא לא טופלה נוכח מדיניות ממשלת ישראל. בתחילת שנת 2016, ככל הנראה בחודש מרץ, נערך לעותר ריאיון בעניין בקשתו למקלט על ידי יחידת ה-RSD של המשיב. מאז לא הוכרעה בקשתו למקלט מדיני.

89. עותר 60 הוא ****, העורר בערר 18-3052, שהוגש ביום 26.4.18. העותר הוא גרוש, אב לשני ילדים (אזרחי ישראל), יליד 1978, דרפורי משבט תמה שבסודאן. העותר נכנס לישראל ביום 29.11.2007 או בסמוך לכך. העותר הגיש בקשה למקלט מדיני לנציבות האו"ם לפליטים בסמוך למועד כניסתו. העותר הגיש בקשה נוספת למקלט מדיני, הפעם ליחידת ה-RSD, באפריל 2015. בחודש מאי 2015 עבר ריאיון מקלט. על אף האמור, עד ליום זה, בקשתו של העותר למקלט מדיני – לא הוכרעה.

90. עותר 61 הוא ****, העורר בערר 17-4012, שהוגש ביום 3.9.17. העותר, יליד 1979 אזרח סודן מאלפאשר דרפור, בן לשבט הזגאוה האפריקאי הנרדף, נכנס לישראל ביום 25.9.2008. עם כניסתו הצהיר העותר בפני המשיב כי הוא הגיע לישראל כדי לקבל הגנה. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 26.8.2015-27.3.2014. העותר מילא טפסי מקלט ביום 13.11.2013, אולם נערך לו ריאיון רק ביום 10.1.2017. על אף האמור, טרם ניתנה הכרעה בבקשתו של העותר לקבלת מקלט מדיני בישראל.

91. עותר 62 הוא ****, העורר בערר 17-4029, שהוגש ביום 4.9.17. העותר, יליד 1984 אזרח סודן מגיננה דרפור, נכנס לישראל בחודש 11/2007. עם כניסתו לישראל העותר ביקש מקלט מהרשויות ומנציבות האו"ם. העותר מילא טופס RSD בשנת 2014, לפני כניסתו למתקן חולות (יצוין כי העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 25.8.2015-25.2.2014), אולם ריאיון מקלט אשר נקבע לו – בוטל. על אף שנציגי המשיב אמרו לעותר שייצרו איתו קשר לתיאום ריאיון חדש, מאז העותר לא שמע דבר מן המשיב, ועד ליום זה בקשתו למקלט מדיני לא הוכרעה.

92. עותר 63 הוא פ****, העורר בערר 17-4039, שהוגש ביום 5.9.17. העותר, יליד 1975 אזרח סודן מקולבוס דרפור, בן לשבט הטאמה, נכנס לישראל בחודש 4/2008 וביקש מקלט מנציבות האו"ם לפליטים. העותר שהה במתקן חולות/ סהרוניים בתקופה שבין 4/2014-25.8.2015. עובר לכניסתו למתקן חולות בחודש 11/2013, העותר מילא טפסי RSD, אך עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

93. עותר 64 הוא ****, העורר בערר 17-4204, שהוגש ביום 14.9.17. העותר הוא יליד 1979, אזרח סודן, מג'בל מרה שבדרפור. העותר אינו יכול לשוב לסודן מחשש לחייו. העותר נכנס לישראל בחודש 7/2012. העותר שהה במשמורת ולאחר מכן במתקן חולות עד לחודש 11/2014. בהיותו

במשמורת, ביום 18.2.2013 הגיש בקשת מקלט וביום 26.6.2013 רואיין. חרף פניות קודמות, עד ליום זה בקשתו לא טופלה.

94. עותר 65 הוא ****, העורר בערר 17-4331, שהוגש ביום 1.10.17. העותר, יליד 1977 אזרח סודן מאלניאלה - דרפור, נכנס לישראל בחודש 10/2008. עם כניסתו לישראל, העותר ביקש הגנה מהרשויות. בחודש מרץ 2014 העותר מילא טפסי RSD, אך עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני לא הוכרעה.

95. עותר 66 הוא ****, העורר בערר 17-4609, שהוגש ביום 19.10.17. העותר, יליד 1981, אזרח סודן מואד גדארף שבדרפור, בן לשבט מסליט, נכנס לישראל באפריל 2011. העותר שהה במתקן חולות בתקופה בין ספטמבר 2014 לספטמבר 2015. בספטמבר 2014 (או בסמוך לכך), הגיש העותר טפסי בקשת מקלט למשיב, ובאותו החודש עבר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני לא הוכרעה.

96. עותר 67 הוא ****, העורר בערר 17-4610, שהוגש ביום 19.10.17. העותר, יליד 1982, אזרח סודן ממורנה שבדרפור, נכנס לישראל במרץ 2011. העותר שהה במתקן חולות בתקופה בין אוגוסט 2014 לאוגוסט 2015. במרץ 2014 (או בסמוך לכך), הגיש העותר טפסי בקשת מקלט למשיב. כחודש לאחר מכן, עבר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני לא הוכרעה.

97. עותר 68 הוא ****, העורר בערר 17-4611, שהוגש ביום 19.10.17. העותר, יליד 1980, אזרח סודן ממורנה שבדרפור, נכנס לישראל באפריל 2011. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 14.8.15-25.8.14. באפריל 2014 (או בסמוך לכך), הגיש העותר טפסי בקשת מקלט למשיב. כחודש לאחר מכן, עבר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

98. עותר 69 הוא ****, העורר בערר 17-4608, שהוגש ביום 22.10.17. העותר, יליד 1981 אזרח סודן מגיינה דרפור, נכנס לישראל בחודש 8/2008. העותר שהה במתקן חולות בתקופה שבין 25.2.2014-25.8.2015. עם כניסתו לישראל העותר ביקש הגנה מהרשויות. בינואר 2015 העותר מילא טפסי RSD, וביום 16.2.2015 נערך לו ריאיון מקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו למקלט מדיני של העותר לא הוכרעה.

99. עותר 70 הוא ****, העורר בערר 18-1886, שהוגש ביום 12.2.18. העותר הוא יליד 1979, רווק ללא ילדים, מניאלה שבדרפור – סודאן. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל ביום 10.10.2011. העותר שהה במתקן 'חולות' תקופה של כשנה בין ספטמבר 2015 לספטמבר 2016. העותר הגיש בקשת מקלט ביום 11.10.15, ועבר ריאיון בעניינה ביום 14.12.15. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו של העותר למקלט מדיני – לא הוכרעה.

100. עותר 71 הוא ****, העורר בערר 18-1884, שהוגש ביום 12.2.18. העותר הוא יליד 1982, רווק ללא ילדים, מגיינה מאל פאשר שבדרפור – סודאן. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל באוקטובר 2010. העותר שהה במתקן 'חולות' החל ממרץ 2014 ועד לאוגוסט 2015. מסי' ימים עובר לכניסתו למתקן 'חולות', הגיש העותר טפסי בקשת מקלט. בחודש מרץ 2014 נערך לעותר ריאיון בעניין בקשתו למקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו של העותר למקלט מדיני – לא הוכרעה.

101. עותר 72 הוא ****, העורר בערר 18-2331, שהוגש ביום 11.3.18. העותר הוא ילד 1983, רווק ללא ילדים, מגינה שבדרפור, סודן, שבט מסלית. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל באוגוסט 2008 וביקש הגנה מנציבות האו"ם לפליטים. בשנת 2014 הגיש העותר טפסי בקשת מקלט, ובשנת 2014 בעודו שוהה במתקן "חולות" נערך לו ראיון בעניין בקשתו למקלט. על אף האמור, עד ליום זה בקשתו של העותר למקלט מדיני – לא הוכרעה.

102. עותר 73 הוא ****, העורר בערר 18-2520, שהוגש ביום 20.3.18. העותר הוא ילד 1981, מזלינגה, דרפור שבסודן. נשוי ואב לבת. העותר ברח מארצו מחשש לחייו ולחירותו. העותר נכנס לישראל בשנת 2011, ללא היתר, דרך גבול מצרים. ביום 20.9.2015 הגיש העותר טפסי בקשת מקלט. מאז לא שמע העותר דבר מן המשיב, ואף טרם עבר ראיון בעניין בקשתו למקלט.

103. עותר 74 הוא ****, העורר בערר 3719 אשר הוגש ביום 14.6.2018. העותר, יליד 1980, ברח מסודן בגלל המלחמה ונכנס לישראל בשנת 2011. ביום 7.9.2015 הגיש בקשה למקלט מדיני שטרם טופלה. העותר שהה במתקן "חולות" במשך כשמונה חודשים, בין אוקטובר 2016 ליוני 2017. ביום 16.5.18 פנה העותר אל המשיב בבקשה למתן הכרעה בבקשתו למקלט ולהענקת מעמד מסוג א/5 עד למתן הכרעה כאמור. ביום 27.5.18 נתקבלה תשובת המשיב לפיה בקשתו של העותר למקלט "נמצאת בטיפול".

כאשר הוגשו, נותבו חלק מהעוררים לכב' הדיין דותן ברגמן, וחלקם לכב' הדיינת באפי תם. כפי שיתואר בהמשך, בשלב מסוים – וללא כל החלטה בעניין – החל הדיין ברגמן ליתן החלטות כוללניות, תוך ציון שהן תחולנה על כל העוררים בנושא אשר הוגשו ע"י באי כוח העותרים, ובכלל זה, עוררים בטיפול של הדיינת תם.

- מצ"ב רשימה המפרטת את מספרי העוררים ואת הדיין/ת אליהם נותבו במקור.

ההליכים נשואי עתירה זו

104. ברקע הגשת העוררים בהם עסקינן נמצאים מספר ערעורים אשר הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב,¹² ועסקו בפסקי דין של בית הדין לעררים בתל אביב (הסבב הראשון כאמור לעיל) אשר תחת הוראה למשיב להכריע בבקשות העוררים למקלט מדיני כפי שנתבקש בעררים, הורה למשיב להעניק לעוררים רישיון עבודה (ב/1, כפי שהוענק לעותרים 4-5).

105. במסגרת אותם עררים, טען המשיב – משרד הפנים – כי מוטל עליו עומס גדול של טיפול בבקשות מקלט, ולאור מחסור בכוח אדם, הבקשות למקלט אינן נענות. כפי שיפורט להלן, טענות אלו, בלשון עדינה, לא היו נכונות עובדתית ומשפטית ולאחר מכן, לאור חשיפת חוות

¹² עמ"ן 21128-03-17 עבדאללה ו-4 אח' נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 34836-02-17 אחמד נ' רשות האוכלוסין ו-6 תיקים שאורחו עמו; עמ"ן 42080-01-17 עבדאללה נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 17023-03-17 אדם נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 15589-03-17 אדם נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 16931-03-17 סליח נ' רשות האוכלוסין; עמ"ן 9733-03-17 חסאב נ' רשות האוכלוסין.

הדעת של משרד הפנים בתקשורת בעניין זכאותה למקלט של האוכלוסייה הדרפרית בישראל, משרד הפנים חזר בו. ללא כל פגע.

106. לאחר הגשת אותם ערעורים הודיע המשיב על הענקת מעמד של תושב ארעי (תעודת זהות ורישיון ישיבה מסוג א/5) ל-200 דרפורים, בהתאם לקריטריונים שנקבעו על ידיו – מועד כניסה לישראל ושנת לידה של מבקש המקלט. ל-17 מבקשי מקלט אשר לא עמדו בקריטריונים הללו (13 מהם יוצגו על ידי הח"מ, אחד מהם מהרי הנובה ולא מדרפור) הוענק רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 (תעודת זהות).

- מצ"ב מכתבו של ראש מינהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין, שם נכתב במפורש כי השלמת המכסה בהתאם לקריטריונים הינה "מעבר ל-17 סודנים יוצאי חבל דרפור שקיבלו הודעה על מתן מעמד במסגרת הליכים משפטיים".

107. אם כן, כשברקע ההחלטה הנ"ל, וכן הענקת תעודות זהות ארעיות לדרפורים ונובאי, רק בגלל שהניעו הליכים משפטיים, מבלי שעמדו בקריטריונים של אותה החלטה – הוגשו עררים חדשים. בעררים נטען, כי על המשיב להכריע בבקשות המקלט של העוררים, שכן מדובר בשיהוי בלתי סביר במתן מענה, וכן נתבקש, כי יינתן לעוררים רישיון לישיבת ארעי עד להכרעה בבקשותיהם למקלט מדיני, כפי שניתן למערערים לבית המשפט המחוזי.

108. העררים נשואי עתירה זו הוגשו אל בית הדין בתל אביב, שלו סמכות מקומית מקבילה לבית הדין לעררים בירושלים לדון בעניינים אלו, בשל מושבה של יחידת הטיפול במבקשי מקלט בתל אביב, בשל מושבה של הועדה המייעצת לפליטים בירושלים ובשל העובדה כי משרד הפנים נהג להגיש בקשות סילוק על הסף מחמת היעדר סמכות מקומית (לשיטתו) לעררים שהוגשו בסבב הקודם בירושלים, פרקטיקה ממנה חדל עד לעת האחרונה.

בקשות המשיב לאורכות

109. בתקופה הנדונה, בהליכי הערר שהיו תלויים ועומדים, המשיב הגיש בקשות לאורכה במתן התייחסות לעררים, ובבקשות אלו עמד על כך שדרושה הסדרה עקרונית של הסוגיה שבקרב תתבצע, וכן על כך שיש צורך להמתין לפסק הדין בעניין **צגטה** (ע"ם 8101/15), ערעור אשר תקף נוהל המשיב אשר עסק בהרחקת נתיני סודן ואריתריאה למדינות שלישיות.

110. באוגוסט 2017 ניתן פסק הדין בעניין **צגטה**, ולאחר מתן פסק הדין, המדינה שוב ביקשה מבית הדין להימנע מהכרעה, נוכח הצורך בגיבוש מדיניות כללית והזמן הקצר שעבר מאז ניתן פס"ד **צגטה**. מעל חצי שנה לאחר מכן, בפברואר 2018, הודיע המשיב על הענקת מעמד תושב ארעי ל-300 מבקשי מקלט נוספים מדרפור. גם אז ביקש המשיב ארכות להגשת כתבי תשובה, וטען שהסוגיה נמצאת על שולחנם של הדרגים הגבוהים ביותר ובקרב תוסדר. בית הדין נעתר, שוב ושוב, לבקשות המשיב לאורכה.

- מצ"ב בקשה של משרד הפנים בערר 17-4002 מיום 3.10.2010 לאורכה בת 45 יום.

- מצ"ב החלטת בית הדין (ללא עמדת ב"כ העורר) בערר 17-4002 מיום 3.10.2017, להיעתר לבקשת משרד הפנים לאורכה.
- מצ"ב בקשה משרד הפנים מיום 16.11.2017 בערר 17-4002 לאורכה נוספת בת 45 ימים.
- מצ"ב החלטת בית הדין מיום 19.11.2017 (ללא קבלת עמדת ב"כ העורר) בערר 17-4002, להיעתר לבקשת משרד הפנים לאורכה.
- מצ"ב החלטת בית הדין מיום 9.1.2018 בערר 17-3835, אשר נקבע בה כי היא יפה לכל התיקים של ב"כ העורר בפני בית הדין אשר הוגשו בגין אי מענה לבקשות מקלט של דרפורים, ותוכנה: מתן אורכה בת 90 ימים למשרד הפנים, "פרק זמן סביר נוסף לצורך גיבוש מדיניות עדכנית".
- מצ"ב בקשת המשיב מיום 22.3.2018 בערר 17-3835 לאורכה בהגשת תגובה, עד ליום 19.4.2018.
- 111. בשלב זה מצא המשיב אמתלה אחרת להיתלות בה כדי להצדיק עיכוב הדיון בעררים. במסגרת בקשתו לאורכה, הצביע המשיב על ההליכים המתנהלים בפני בית המשפט העליון, בין היתר בבג"ץ 4630/17, עתירה בה נתבקש בית המשפט העליון להורות למשרד הפנים להכריע בבקשות למקלט מדיני של יוצאי חבל דרפור.
- מצ"ב בקשת המשיב לאורכה בערר 18-3497 מיום 13.5.2018.
- 112. **ואולם, חשוב להדגיש כי במסגרת תגובותיו לעתירות לבית המשפט העליון, טען משרד הפנים בפני בג"ץ כי האכסניה הנכונה להכרעה בסוגית הטיפול בבקשות מקלט פרטניות היא בית הדין לעררים.**
- ר' למשל הודעת המדינה בבג"ץ 4630/17 מיום 16.8.17, הודעת המדינה בבג"ץ 2532/18 מיום 7.5.18.
- 113. ביום 27.5.2018 הגישה המדינה הודעה לבית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 4630/17 הנ"ל והליכים קשורים אחרים, בה הודיעה כי תעניק מעמד ל-300 מבקשי מקלט נוספים מסודן, וכי הקריטריונים לזכאות יוסדרו כעבור 30 ימים. רק ביום 10.7.2018, במסגרת תגובה לבג"ץ, פורסמו הקריטריונים למתן תעודות זהות: גיל 41 וכניסה לישראל עד שנת 2012; גיל 40 וכניסה לישראל עד נובמבר 2011. רשימת הזכאים עצמה טרם פורסמה עם כתיבת שורות אלו.
- החלטות בית הדין בבקשות לאורכה והימנעותו מקביעת דיונים או מסגרות זמנים בעררים**
- 114. לאחר מתן פסק הדין בעניין צגטה ביקש המשיב, כאמור, אורכה בהגשת התייחסותו לערר. בית הדין נעתר לבקשה זו.
- מצ"ב החלטה מיום 5.11.17 בערר 17-3497 של עותר 1, הוא הערר המוביל לעניינו.

115. בהמשך, ב-28.12.17 ביקש המשיב אורכה בת 90 ימים להגשת התייחסותו. בית הדין ביקש לקבל תגובת ב"כ העוררים בכל התיקים שעניינם אי מתן מענה לבקשות מקלט של יוצאי דרפור. ב"כ העוררים הגיש התנגדותו וביקש לאחד את התיקים ולקבוע בהם דיון.

- מצ"ב בקשה לאורכה ותגובת ב"כ העוררים.

116. ביום 9.1.2018 נעתר בית הדין לבקשת הארכה של המשיב, תוך שהוא קובע כי **חובתו של המשיב לקבל החלטה, אולם יש לאפשר לו פרק זמן סביר נוסף לצורך גיבוש מדיניות עדכנית** באופן שייתר את העררים, או יסייע להכרעה בהם:

7. אכן, דומה כי חובתו של המשיב לקבל החלטה בעניינו של העורר אינה שנויה במחלוקת, ועל המשיב, כעל כל רשות מינהלית אחרת, להכריע בבקשות אשר הוגשו אליו, או להסדיר את עניינם של הפונים בדרך אחרת, קיבוצית או פרטנית. עם זאת, ובטרם יידרש בית הדין להכריע בערר, יש לאפשר למשיב, ולשאר הגורמים העוסקים במלאכה, פרק זמן סביר נוסף לצורך גיבוש מדיניות עדכנית, באופן אשר יכול וייתר את הערר, והעררים הרבים הנוספים בעניין זה, או יסייע להכרעה בהם.

- מצ"ב החלטת בית הדין מיום 9.1.2018.

117. ב-26.3.2018, תחת הגשת תגובה/הודעה, הגיש המשיב בקשה לאורכה עד 19.4.2018.

118. יום 19.4.2018 חלף עבר ודבר לא הוגש מטעם המשיב. **גם בית הדין לא נתן כל החלטה בעניין ולא הטיל כל סנקציה על המשיב בגין אי הגשת תגובה לצד אי בקשת אורכה לעשות כן.**

119. ביום 29.4.2018 פנה ב"כ העוררים וביקש כי ייקבע דיון בתיקים. ביום 1.5.2018 הוגשה בקשה למתן החלטה.

- מצ"ב בקשה לקביעת דיון ובקשה למתן החלטה.

120. ביום 2.5.2018 הורה בית הדין למשיב להגיש תגובתו תוך שבוע, ולפרט ההליכים התלויים ועומדים בנושא, גם בערכאות אחרות.

- מצ"ב החלטת בית הדין מיום 2.5.2018.

121. ביום 10.5.2018 נתן בית הדין למשיב אורכה בת שבוע בהגשת תגובתו, חרף התנגדות העותרים.

122. ביום 13.5.2018 הגיש המשיב בקשה לאורכה בת 30(!) ימים, וטען כי קיום דיון בעררים **"לא יואיל במאום"**.

- מצ"ב תגובת המשיב מיום 13.5.2018.

123. ביום 16.5.2018 הוגשה בקשה נוספת ע"י ב"כ העוררים למתן החלטה בבקשה לקביעת התיקים לדיון, בה פירט בפני בית הדין את מצבם של העוררים ואת נראות ההליך מעיניהם.

• מצ"ב בקשה מיום 16.5.2018.

124. בקשה למתן החלטה הוגשה ביום 29.5.2018.

125. רק ביום 6.6.2018 ניתנה החלטת בית הדין, לפיה: **"יש לאפשר למשיב שהות נוספת לצורך הגשת כתבי טענותיו"**, בנימוק כי מתנהלים הליכים בפני בית המשפט העליון והמחוזי, וכי העוררים מוגנים מפני הליכי מעצר והרחקה מישראל, לרבות אי נקיטת הליכי אכיפה נגד מעסיקיהם. שוב העיר בית הדין, בדיוק כפי שכתב כבר בהחלטתו מיום 9.1.2018, כי **"חובתו של המשיב לקבל החלטה בעניינו של העורר אינה שנויה במחלוקת, ועל המשיב, כעל כל רשות מינהלית אחרת, להכריע בבקשות אשר הוגשו אליו, או להסדיר את עניינם של הפונים בדרך אחרת, קיבוצית או פרטנית"**. ושוב הגיע בית הדין למסקנה כי יחד עם האמור, בטרם יידרש בית הדין להכריע בערר, יש לאפשר למשיב ולגורמים האחריים העוסקים במלאכה, "פרק זמן סביר נוסף לצורך גיבוש מדיניות עדכנית, באופן אשר יכול וייתר את הערר, או יסייע להכרעה בו".

בית הדין אף לא הורה למשיב להגיש בהכרח כתב תשובה, וקבע כי המשיב יגיש "כתב תשובתו או הודעת עדכון" תוך 30 יום.

עוד העיר בית הדין כי מוצע למשיב לשקול מתן מעמד למי שהצהרת המשיב בדבר מסגרת הזמנים לטיפול בבקשות מקלט, אשר הוגשה לבית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 8665/14, לא קוימה לגביו.

לבסוף, ציין בית הדין כי לאור התמשכות ההליך, ככל שהמשיב לא יגיש כתב תשובתו תוך 30 יום, "יהיה העורר רשאי לבקש סעדי ביניים עד להכרעה בערר".

יצוין, כי ההחלטה ניתנה על ידי כב' הדיין דותן ברגמן, תוך שהוא קובע שהיא יפה גם לעררים האחרים בנושא זה אשר הוגשו ע"י ב"כ העורר. כלומר, ההחלטה ניתנה גם בעררים אשר נמצאים בטיפול של כב' הדיינת באפי תם. העברת התיקים לסמכותו של הדיין ברגמן נעשתה ללא כל החלטה פורמאלית או הודעה על כך לבאי כוח הצדדים.

• מצ"ב החלטת בית הדין מיום 6.6.2018.

126. ביום 25.6.2018 הוגשה בקשה לעיון מחדש בהחלטה ולחלופין בקשה למתן מעמד מסוג א/5 עד להכרעה בערר. בבקשה, תואר כיצד המדינה בעצמה טוענת בפני בג"ץ בהליכים העוסקים באי מתן מענה לבקשות מקלט של דרפורים (בג"ץ 4630/18 אשר צוין לעיל) כי קיים סעד חלופי בדמות פנייה לבתי הדין לעררים, וכי בהליכי ערעור בפני בית המשפט המחוזי הביעה נציגת המדינה את רצון שלוחיה, כי בית המשפט לא ימתין עם הכרעה בערעורים, וכי ההליכים בפני בית המשפט המחוזי יקודמו. דברים אלו באו לידי ביטוי גם במכתב ששלחו נציגי המדינה לעורכות הדין המייצגות בעתירות הנ"ל לבית משפט נכבד זה.

כך נכתב בבקשה לעיון מחדש :

"לאור עמדת המדינה הברורה כפי שהובעה במכתב נושא תאריך 14.6.18, הותרת העוררים במצב בו פנייתם לערכאה המשפטית הנכונה אינה מטופלת מזה כשנה יוצרת עיוות דין קיצוני ; **מחד, בית הדין ממתין כשנה ליישום הבטחות המשיב בדבר מציאת פתרון לעוררים ואינו קובע דיון בעררים על מנת להחיש את טיפולו ומאידך, בית הדין אינו קובע כי העררים בשלים להכרעה/ מוקדמים מידי ומותיר את העוררים בלימבו משפטי, כיוון שאין באפשרותם לערער על החלטות אלו ובכך נפגעת פגיעה בלתי מידתית זכותם ליומם בבית המשפט."**

• מצ"ב בקשה מיום 25.6.2018.

127. ביום 26.6.2018 קבע בית הדין כי לא מצא לעיין מחדש בהחלטתו מיום 6.6.2018, וכי המשיב יתייחס לבקשה לסעד ביניים בתגובתו אשר תוגש עד ליום 8.7.2018.

• מצ"ב החלטה מיום 26.6.2018.

128. תגובת משרד הפנים לא הוגשה ביום 8.7.2018 חרף החלטת בית הדין. על כן, ביום 9.7.2018 פנו העותרים לבית הדין, בבקשה לקביעת דיון ופסיקת הוצאות.

• מצ"ב בקשה לקביעת דיון מיום 9.7.2018.

129. באותו יום הורה בית הדין, כי המשיב יגיב עד יום 11.7.2018 בשעה 11:00 ואם לא כן, יראוהו כמי שאינו מתנגד לבקשה לסעד זמני. **בכך למעשה קיבל המשיב אורכה נוספת, בת 3 ימים.**

• מצ"ב החלטת בית הדין מיום 9.7.2018.

130. ביום 10.7.2018 הוגשה בקשת המשיב לאורכה בת 45 ימים, **ללא התייחסות לבקשה לסעד זמני.**

• מצ"ב תגובת המשיב מיום 10.7.2018.

131. בהמשך לכך, פנו העותרים בתגובה לבית הדין וביקשו בדחיפות מתן החלטה בבקשה לסעד זמני. בד בבד, הורה בית הדין למשיב (שוב) להתייחס לבקשה לסעד זמני, עד למחרת בשעה 11:00 (וזאת בניגוד להחלטתו הקודמת, בה קבע כי היעדר תגובה בעניין כמוה היעדר התנגדות לבקשה לסעד זמני).

• מצ"ב תגובת העותרים והחלטת בית הדין מיום 10.7.2018.

132. ביום 11.7.2018, כאשר לא נתקבלה כל תגובה מטעם המשיב, הוגשה בקשה למתן החלטה. ביום 15.7.2018, כאשר טרם ניתנה החלטה, הוגשה בקשה נוספת למתן החלטה.

- מצ"ב בקשות למתן החלטה מימים 11.7.2018, 15.7.2018.

133. בדיעבד התברר (לאחר עיון בהחלטת בית הדין מיום 15.7.2018, להלן) כי ביום 11.7.2018 בשעה לא ידועה, המשיב הגיש תגובה לבקשה לסעד זמני מבלי להמציאה לעותרים. בתגובתו התנגד המשיב למתן סעד זמני.

- מצ"ב תגובת המשיב מיום 11.7.2018 אשר הועברה לב"כ העותרים רק ביום 15.7.2018, לבקשתם.

134. ביום 15.7.2018 ניתנה החלטת בית הדין, שעיקריה כדלקמן :

134.1. יש לאפשר למשיב שהות נוספת לצורך הגשת הודעתו ;

134.2. ככל שלא תתקבל החלטה בעניינו של העורר עד למועד חידוש רישיון הישיבה המצוי בידו כעת, יעניק לו המשיב רישיון ישיבה מסוג ב/1, כסעד זמני, אשר יעמוד בתוקף עד לסיום הליכי הערר.

134.3. העובדה שבקשתו למקלט מדיני של העורר טרם הוכרעה מעוררת "קשיים ניכרים". עם זאת, לאחרונה נתקבלו מספר החלטות ממשלה אשר העניקו רישיון ישיבה מסוג א/5 למאות יוצאי דרפור, וכן, בפני בית המשפט העליון מתנהלות מספר עתירות בנושא.

134.4. בנסיבות בהן העורר אינו חשוף להליכי הרחקה ומעצר, ו"על אף רצונו המובן של העורר לקבל הכרעה בעררו", אין מקום להימנע ממתן אורכה למשיב, או לקבוע דיון בערר.

- מצ"ב החלטת בית הדין מיום 15.7.2018.

135. עוד באותו יום הוגשה לבית הדין בקשה למתן החלטה סופית בעררים, שעיקרה :

135.1. החלטת בית הדין אינה משנה את מצבם של העוררים ואינה עוצרת את עינוי הדין בעניינם.

135.2. העוררים אינם יכולים לערער על החלטת הביניים של בית הדין שכן לא מדובר בהחלטה בבקשה לסעד של צו מניעה.

135.3. ה"שדרוג" לכאורה של מעמד העוררים לרישיון מסוג ב/1 אינו משנה את מצבם במאומה ואינו מעניק להם את היציבות בחייהם אותה ביקשו. הוא אינו מעניק להם זכויות ואינו פוטר אותם מגזירות (ע"ע חוק הפיקדון, מגבלות על חופש התנועה וכיו"ב, כפי שפורטו בכתבי הערר).

135.4. הבקשה נחתמה כדלקמן :

"לאור הימנעותו של בית הדין לדון בעררים מזה זמן רב (כאשר הערר המוביל מלין בין היתר על היעדר אפשרותו של העורר לאיחוד משפחות עם אשתו), יחד עם היעדר האפשרות של העוררים לערער על החלטות ביניים, יחס המשיב להליך, חוסר הודאות והיעדר לוחות זמנים למשיב ליתן החלטה, גם לאחר שנה מיום הגשת העררים – פונים העוררים אל חוש הצדק וההגינות של בית הדין בבקשה כי בית הדין הנכבד ייתן החלטה סופית בעררים אלו, על מנת שהעוררים יוכלו למצות את זכויותיהם המשפטיות ולפנות אל ערכאת הערעור".

• מצ"ב בקשה מיום 15.7.2018.

136. ביום 17.7.2018 דחה בית הדין את הבקשה ליתן החלטה סופית בעררים תוך ש"העיר" משום מה, שככל שהעוררים אינם מעוניינים בקבלת רישיון מסוג ב/1, הם רשאים לבקש מהמשיב להמשיך ולחדש את רישיון הישיבה המצוי בידיהם כעת.

• מצ"ב החלטה מיום 17.7.2018.

137. בנוסף, ביום 16.7.2018 פנה ב"כ העותרים בשם העורר בערר 17-3668 (עותר 3) וביקש, כי בית הדין יעיין מחדש בהחלטתו מיום 15.7.2018 לגבי אותו עורר, שכן העורר כבר אוהז ברישיון ישיבה מסוג ב/1. ביום 17.7.2018 קבע בית הדין, כי משמצוי בידי העורר רישיון ישיבה מסוג ב/1, יחולו לגביו רק "החלקים הרלוונטיים" מהחלטתו מיום 15.7.2018.

• מצ"ב בקשה לעיון מחדש והחלטה.

הטיפול בתיקים דומים בבית הדין לעררים בירושלים

138. בשונה מהמחדל המתרחש בבית הדין בתל אביב, על מותביו, בית הדין לעררים בירושלים, במותבים שונים, מטפל בתיקים כגון דא באופן שוטף, מקיים בהם דיונים ונותן בהם פסקי דין.

139. כך, הכרה בחומרת מחדלי המשיב בטיפול בבקשות מקלט של יוצאי דרפור המונחות בפניו ניתן למצוא בהחלטת בית הדין לעררים בירושלים עוד מיום 2.6.2016, בערר 15-1364 (מאוחד עם 15-1366 ו-15-1460) חסן נ' רשות האוכלוסין, אשר עוסקים בהיעדר הכרעה בבקשות מקלט (פסק הדין ניתן טרם 'הצהרת ה-200').

140. בהמשך ובדומה לפסק-הדין בערר 15-1364 הנ"ל, ביום 15.8.17 ניתן פסק-דין בערר (י-ם) 2051-16, שהוגש בגין אי-מענה לבקשת מקלט של סודאני ממוצא דרפורי, במסגרת פסק-הדין, דחה בית הדין לעררים את התירוצים השונים שהציג המשיב ביחס לאי-הכרעתו בבקשות מקלט.

141. ביום 15.11.17 ניתן פסק-דין בערר (י-ם) 16-2150, שעסק אף הוא באי-מענה לבקשת מקלט של מבקש מקלט מדרפור.

142. בהמשך לפסיקה זו, ניתן פסק-הדין בערר (י-ם) 3844-17 אלמוני ו-13 אחרים נ' משרד הפנים (13.12.2017), שם נדונו שלושה-עשר עררים שאוחדו, בעניינם של מבקשי מקלט מחבל דרפור הממתיינים תקופות ממושכות להכרעה בבקשותיהם למקלט.

143. במסגרת ערר (י-ם) 4117-17 (פס"ד מיום 6.2.2018), בית הדין ציין כי עד כה כבר מאות דרפורים קיבלו רישיון מסוג א/5 לפי החלטות שר הפנים, "אך לא ניתן לבטל את התחושה כי מדובר במכסה שנקבעה ללא שיקולים הומניטריים", והורה להעניק לעורר את הרישיון בתוך 45 יום.

144. ביום 6.3.18 ניתן פסק-דין בערר משולב (י-ם) 4447-17 פלוני ואח' נ' משרד הפנים.

145. כמו כן, ביום 7.3.18 ניתן פסק דינו של בית הדין לעררים בירושלים (כב' הדיין אזר) בערר (י-ם) 4574-17 ואחרים.

146. ביום 20.6.2018 ניתן פסק דינו של בית הדין לעררים בירושלים בערר 1757-18, בעניינם של 11 עוררים, בו נקבע כי לאור העובדה שהמשיב אינו מתחייב כלל לפרק זמן סביר להחלטה בסוגיית מעמדם של יוצאי דרפור, יש ליתן לעוררים מעמד זמני מסוג א/5 אשר יתחדש באופן עיתי עד להכרעה בעניינם, תוך שבית הדין מכנה את המדיניות הנוכחית, של מתן מעמד טיפין-טיפין בהחלטות ממשלה שונות, "מדיניות הסלאמי הערטילאית".

בית הדין נתן דעתו בפסק הדין לעובדה, שבית המשפט המחוזי בירושלים אכן ממתין להכרעתו של בית המשפט העליון בבג"ץ אשר הוגש, ואולם, ציין כי בידי העוררים-משיבים בבית המשפט המחוזי מעמד ארעי, אותו סרב בית המשפט המחוזי לבטל או להקפיא, כסעד זמני בערעור המדינה.

147. ממידע אשר נמסר לח"מ מארגון היא"ס ישראל, המלווים רבים מההליכים בבית הדין לעררים בירושלים, לפחות 81 עררים בנושא אי מתן מענה לבקשות מקלט של סודנים טופלו בביה"ד בירושלים וניתנו בהם פסקי דין, אשר הורו על מתן תעודות זהות של תושב ארעי לעוררים. יצוין, כי פסקי הדין ניתנו על ידי מותבים שונים של בית הדין.

פניות ליו"ר בתי הדין לעררים

148. במקביל למתואר לעיל, ביום 31.5.2018, לאחר תקופה ארוכה של אי-טיפול בעררים ואף התעלמות בוטה מפניות ב"כ העוררים לקביעת דיון, באופן שכלל לא ניתנה בהם החלטה או התייחסות, פנה ב"כ העותרים לראש בתי הדין לעררים, עו"ד מיכל צוק-שפיר. בפתח הפנייה נכתב:

"העוררים כולם הגיעו למצב של ייאוש ותסכול, כאשר בנוסף לעילה להגשת העררים מלכתחילה – סחבת קיצונית במתן מענה לבקשותיהם למקלט מדיני – נוספו חודשים רבים (כ- 10 חודשים בתיק ה"ותיק") של אי טיפול בעררים שהגישו, מבלי שהם מקבלים יומם בבית הדין ובתחושה קשה של חוסר צדק.

כל זאת, באמתלה כי המשיב מגבש "מדיניות", בעוד נוכחנו לדעת בשלוש הזדמנויות שונות כי מדובר בפתרונות נקודתיים בלבד וכאשר עררים זהים במהותם הנדונים בפני בית הדין לעררים בירושלים, במותבים שונים, זוכים לטיפול שוטף, לרבות קיום דיונים ומתן פסקי דין."

149. בפנייה, נתבקש כי ראש בתי הדין תעשה שימוש בסמכותה על פי ס' 13 לחוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952, וכן מכוח ס' 6(ב) לחוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992, ותורה על החלפת המותבים הדנים בעררים ו/או על קביעת מועד לדיון בהם.

• מצ"ב פנייה מיום 31.5.2018.

150. ביום 6.6.2018 עדכן ב"כ העותרים את יו"ר בתי הדין בהחלטת בית הדין מאותו יום (לעיל) וביקש לקבל תשובתה לפנייה מיום 31.5.2018.

• עדכון מיום 6.6.2018 מצ"ב.

151. ביום 7.6.2018 נתקבלה תשובת יו"ר בתי הדין, כדלקמן:

"דייני בתי הדין לעררים נהנים מעצמאות שיפוטית (ראה סעיף 3 לחוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1952 (צ"ל 1992, ג.ב., נ.ד.). דייני אינו כפוף למאן שהוא בניהול התיקים לפניו, ואף ראש בתי הדין אינה יושבת כערכאת ערעור על דייני בתי הדין לעררים.

משכך; בשים לב לכך שההליכים בת"א החלו זה מכבר, ומבלי להידרש כלל לשאלת הסמכות להעברת תיקים בין בית דין אחד לאחר מהטעם שפרטת; לא אוכל להיעתר לבקשתך."

• תשובת ראש בתי הדין מיום 7.6.2018 מצ"ב.

152. ביום 25.6.2018 פנה ב"כ העותרים לראש בתי הדין בשנית. בפנייה הודגש, כי בניגוד לנטען בתשובה מיום 7.6.2018, העותרים כלל לא ביקשו לערער בפני ראש בתי הדין על החלטה של דייני מדייני בית הדין, אלא, נתבקשה התערבות ראש בתי הדין, מכוח סמכותה למנוע עינויי דין קיצוני ופגיעה בלתי מידתית בזכויות המידיינים – על ידי החלפת המותבים אשר הוקצו להם. שוב נתבקשה ראש בתי הדין, להפעיל סמכותה על פי דין, או להסביר מדוע לא ייעשה שימוש בסמכותה.

• מצ"ב פנייה מיום 25.6.2018.

153. ביום 1.7.2018 נענה ב"כ העותרים על ידי ראש בתי הדין, כי אינה רואה לשנות מתשובתה כפי שניתנה ביום 7.6.2018, שכן היענות לבקשת ב"כ העותרים משמעה התערבות בשיקול הדעת השיפוטי ובעצמאות הנתונה לדייני בית הדין על פי דין.

הטיעון המשפטי

בתי הדין לעררים - רקע

154. בתי הדין לעררים החלו לפעול (באופן מדורג) בשנת 2014 והם החליפו את בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, כערכאה הדיונית הראשונה המטפלת בענייני הגירה ובתקיפת החלטות רשות האוכלוסין על פי חוק הכניסה לישראל.¹³

155. "מהות העניינים הנדונים והאינטרס הציבורי הכרוך בהם כמו גם הצורך להקל על העומס המוטל על מערכת השפיטה (...), מצדיקים כי הביקורת השיפוטית בעניינים אלה תופעל בידי **ערכאה ייחודית, בהליך פשוט, יעיל, ומהיר**" כך הוצדקה הקמת בית הדין, בדברי ההסבר להצעת החוק להקמת בתי הדין לעררים (הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 20) (בית דין לזרים), התשע"א-2010, הצעות חוק הממשלה – 550, ו' בטבת התשע"א, 13.12.2010, עמ' 312, ההדגשה של הח"מ).

156. עוד צוין בדברי ההסבר להצעת החוק, כי "**הקמת ערכאה ייחודית, כמוצע בהצעת חוק זו, שתוסמך לקיים ביקורת שיפוטית על החלטות הרשויות בנושאים דנו, תביא לטיוב ההחלטות המינהליות, לחיסכון של ממש בזמן שיפוטי יקר ולחיסכון במשאבי הפרקליטות, על כל הכרוך בהם. על פי המוצע ישמש בית הדין לזרים כערכאה ראשונה, אשר תהווה שלב מקדים ומסנן לדיון בעניינים השונים הנוגעים לזרים, ותהווה מנגנון יעיל ונגיש לבירור החלטות הרשויות בעניינים אלה**" (שם, ההדגשות של הח"מ).

157. יצוין כי עובר להקמת בתי הדין לעררים, הונהג "פיילוט" בדמות גוף בשם "**ועדת ההשגה לזרים**", אשר הוקמה בנוהל של רשות האוכלוסין והוסמכה לדון בהשגות על החלטות של לשכות רשות האוכלוסין בירושלים (ולזמן קצר גם באזור ת"א והמרכז), בנושאים מסוימים. הטיפול בהשגות אשר הוגשו לוועדה אופייני בסחבת והתמשכות הליכים, והפונים לוועדה נאלצו לעתור לבית המשפט המחוזי בכדי שיורה לוועדה לקדם הטיפול בהשגותיהם, אשר לא חסך שבטו על התנהלות זו:

אין ספק שהתמשכות ההליכים בוועדת ההשגה במקרה הנדון לא היתה בגדר הסביר. וועדות ההשגה הוקמו על מנת לייעל ולזרז את ההליכים במקרים כגון זה הנדון בעתירה שבפני ולא להביא להתמשכותם. הוועדות הוקמו, בין היתר על מנת לשמש כמסננת לעתירות בנושאים הנדונים. למרבה הצער התמשכות ההליכים בפני אותן וועדות יוצרת תוצאה של כפל ושילוש הליכים כאשר בסופו של יום מוגשות עתירות גם נגד התמשכות ההליכים בוועדות עצמם וגם נגד

¹³ לפירוט הרקע להקמת בתי הדין וביקורת על תפקודם, ר' הדו"ח "בית הדין לעררים", כתיבה: עו"ד יונתן ברמן ועו"ד נמרוד אביגאל, אוקטובר 2016, זמין ברשת בכתובת <https://goo.gl/CJDkvy>

ההחלטות לגופו של עניין. מכל מקום ועל מנת לאפשר בירור של העניין לגופו, נראה לי כי חריג לכלל שבו אין בית המשפט שם עצמו כ"שמרטף" כדי להבטיח קבלת החלטה במועד, יש במקרה זה לנהוג במהלך הבא: [מסירת החלטת ועדת ההשגה לבית המשפט בתוך 60 ימים, ג.ב., נ.ד.].

(עת"ם 294/10 סאלם נ' שר הפנים, החלטה מיום 12.9.2010).

ר' גם הביקורת שנמתחה על הוועדה למשל בעת"ם 14105-04-10 זמורוד נ' משרד הפנים (25.10.2010, פורסם בנבו); עת"ם 39303-03-10 פרעון נ' משרד הפנים (24.10.2010, פורסם בנבו).

158. בתי הדין לעררים הוקמו, אם כן, על יסוד המטרות שצוינו לעיל, ויש להניח, שתוך הסקת מסקנות מתאימות מאותו פילוט שהתנהל בשנים שקדמו להקמתם, ובפרט קיומו של הליך יעיל ומהיר. יצוין, כי בחוק אשר הקים את בתי הדין לעררים (חוק הכניסה לישראל, תיקון 22 תשע"א-2011), מצויות הוראות אשר מטרתן לאפשר הליך מהיר ויעיל בבתי הדין, כגון האפשרות לפסוק בערר על פי טענות וראיות שהוגשו בכתב בלבד (סעיף 13 כו לחוק הכניסה לישראל) והאפשרות לסטות מהוראות התקנות מטעמים מיוחדים שיירשמו (תקנה 22 לתקנות הכניסה לישראל (סדרי הדין והמינהל בבית דין לעררים), תשע"ד-2014, להלן: **תקנות סדרי הדין**).

159. **מטרות אלו, וסוגית אי הגשמתן בהקשר של העותרים זכאן - כאשר בניגוד לוועדת ההשגה, אין באפשרות העותרים לפנות בערר/עתירה לבית המשפט המחוזי אשר ישמש "שמרטף" לבית הדין בכדי לוודא תפקודו והיעדר עינוי דין – הינן היסוד לעתירה זו.**

ההליך בבית הדין לעררים על פי החוק והתקנות

160. בשל חשיבות הדברים, נתייחס להוראות החוק אשר מסדירות את אופן קיום ההליך בפני בית הדין לעררים ואת נפקות ההחלטות שהתקבלו.

161. ראשית יש לציין כי בתי הדין לעררים הינם **בתי דין מינהליים** כהגדרתם בחוק **בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992**. סעיף 13 כה לחוק הכניסה לישראל, בפרק העוסק בבתי הדין לעררים, קובע כי "ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, למעט לפי סעיפים 16, 17, 30, 37, 41, 45 ו-54, יחולו על בית הדין לעררים ועל ערר, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים לפי פרק זה."

162. הוראה רלוונטית לענייננו המצויה בחוק בתי דין מינהליים הינה זו המופיעה בסעיף 6(ב) לחוק בתי דין מינהליים, הקובעת: "ראש בית דין יקבע את יושב ראש המותב, והוא יקבע או יסמך את יושב ראש המותב לקבוע את חברי המותב מתוך רשימת החברים, ואת המועד לתחילת הדיון בערר."

163. באשר לבירור הערר בפני בית הדין, נקבע בתקנות סדרי הדין כדלקמן :

163.1. דרך המלך לאחר הגשת ערר, באם בית הדין לא מוחק או דוחה את הערר על הסף או מורה לעורר להגיש תצהיר משלים – הינה הוראה למשיב להגיש כתב תשובה (תקנה 10(4) לתקנות סדרי הדין).

163.2. מסגרת הזמן הסטנדרטית להגשת כתב תשובה הינה 30 ימים (תקנה 11(א) לתקנות סדרי הדין).

163.3. במידה והמשיב לא הגיש כתב תשובה או בקשה לסילוק על הסף, יזמן בית הדין דיון במעמד הצדדים במועד שייקבע (אך לא מוקדם מ-14 ימים ממועד ההחלטה על זימון הדיון) – תקנה 11(ז) לתקנות סדרי הדין.

163.4. במידה והמשיב הגיש כתב תשובה, חלות הוראות פרק ז' לתקנות סדרי הדין, העוסקות בבירור ערר בבית הדין. לאחר הגשת כתב ערר וכתב תשובה, רשאי בית הדין לדון ולהחליט על פי הטענות והראיות שהוגשו בכתב בלבד, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של העורר, או רשאי הוא לקבוע מועד לדיון בערר (תקנה 17 לתקנות סדרי הדין).

164. אמנם, תקנה 22 לתקנות סדרי הדין מורות, כי באם בית הדין ראה כי נסיבות העניין מצדיקות סטייה מהוראות התקנות, רשאי הוא לדון בו בסטייה מהוראות התקנות, ככל שנדרש, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ואולם, העותרים יטענו כי מדובר בסטייה מהוראות התקנות במסגרת בירור הערר, ולא בסטייה מהוראות התקנות המאפשרת השהיית בירור הערר, ודאי שלא משך זמן כה ממושך כמו במקרה דכאן ו-וודאי לא כאשר בית הדין בעצמו סבור כי לא הגיעה העת להכריע בעררים.

165. לעניין הגשת ערעורים ובחינה שיפוטית של החלטות בית הדין, ר' סעיף 13 לא (1) ו-(2) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952):

165.1. ערעור בזכות יוגש רק על פסק דין סופי של בית הדין.

165.2. ערעור ברשות יוגש רק על החלטה לעניין עיכוב ביצוע או החלטה לעניין סמכות

עניינית ר' ס' 33 לחוק בתי דין מנהליים, תשנ"ב – 1992 :

עינוי הדין והפגיעה בזכויות העותרים

166. העותרים דכאן, מבקשי מקלט מסודן, פנו לבית הדין לעררים לאחר שקצה נפשם בהמתנה ארוכת השנים לטיפול ומענה לבקשותיהם למקלט מדיני, לאור חוסר הוודאות ואי היכולת לתכנן עתידם, תוך היותם חשופים לגזירות והכבדות נוכח חוקי הגירה שמטרתם לעודד עזיבת מהגרי עבודה מישראל. העותרים רצו לדעת אם לאחר זמן כה רב בו שהו בישראל, חלקם גם במתקן חולות. לא זו אך זו. **בתקופה בה הוגשו ערריהם לבית הדין לעררים, חזו העותרים**

כיצד מבקשי מקלט אחרים, אשר מוצאם מדבר שבוסודן אף הם, זוכים לקבל מעמד זמני ותעודות זהות ארעיות, עד להכרעה בבקשותיהם למקלט מדיני, וזאת כתוצאה מהנעת הליכים משפטיים כנגד המחלל להכריע בבקשותיהם למקלט, אף מבלי לעמוד בקריטריונים שקבע משרד הפנים לכך. העותרים טענו, אם כן, כי לא רק שמשרד הפנים מתנהל באופן בלתי סביר בשל מחדלו להכריע בבקשותיהם למקלט, אלא שהם מופלים ללא כל הצדקה מהשווים להם, אשר קיבלו זה מכבר מעמד ארעי שמאפשר אגד של זכויות סוציאליות ואחרות.

167. בכתבי הערר אשר הגישו לבית הדין לעררים, העותרים פירטו טענותיהם בפרוטרוט, באמצעות באי כוחם, וציפו לקיום הליך בעניינם ולהכרעה בערריהם, בייחוד לאור תוצאותיו החלוטות של הסבב הראשון של העררים כפי שפורטו לעיל.

168. כמתואר לעיל, העותרים ממתניים כעת לא רק להכרעה בבקשותיהם למקלט מדיני, אלא אף לקידום הטיפול בעררים אשר הגישו כנגד אותו מחדל. העותרים פנו לערכאה המוסמכת לדון בעניינם, ונקלעו למצב בו מחד, עניינם אינו מטופל בפני אותה ערכאה אשר מותירה את עניינם תלוי ועומד למרות שלטעמה לא בשלה השעה להכריע בעניינם ומאידך, אין להם אפשרות לפנות לערכאה אחרת שכן אין אפשרות להגיש ערעור על מחדל של בית הדין לטפל בעררים שבפניו. **בכך, נפגעת זכות הגישה האפקטיבית לערכאות**. לו היה בית הדין דן בעררים – בין אם היה מקבלם ובין אם היה דוחה אותם – היו יכולים העותרים להמשיך הלאה בהליך המשפטי ולערער על החלטות בית הדין, אם היה רצונם בכך. על אף שהובהרה לו סוגיה זו, ולמעלה משנה, בית הדין ממשיך לכלוא את העותרים בתוך מלכוד משפטי שאין באפשרותם להיחלץ ממנו ויוצר עינוי דין חמור בעניינם, ללא כל נימוק מדוע אינו נמנע מלעשות כן ומדוע הוא נמנע מליתן פסקי דין בעררים.

169. כפועל יוצא מכך, וכפי שעולה מהפניות הרבות של ב"כ העותרים לבית הדין וליו"ר בתי הדין, נפגעת גם זכות הייצוג של העותרים, שכן באי כוחם אינם יכולים לייצגם נאמנה בהליכים המקובלים, לאור חסימת ההליך המשפטי הלכה למעשה.

170. לבסוף, כאמור, העותרים מופלים לעומת עוררים אחרים שעניינם נדון בפני בית הדין לעררים בירושלים, שם עררים בעניין אי מתן מענה לבקשות מקלט של סודנים מטופלים באופן שוטף, ניתנים פסקי דין (ומוגשים עליהם ערעורים בחלק מהמקרים. ראו פרק הטיפול במקרים דומים בבית הדין לעררים בירושלים להלן).

171. ודוק, העותרים אינם מלינים על טיפול מהותי בעניינם, ואינם מלינים על החלטה מהותית כזאת או אחרת. ברור לעותרים, כי לדייני בית הדין לעררים אין דין זולת מרותו של הדין, והעצמאות השיפוטית מאפשרת להם ליתן החלטות שונות ואף סותרות מדיינים אחרים באותה ערכאה. אלא, העותרים מלינים על אי-הטיפול המעשי בעניינם, כלומר, היעדר הוראה להגיש כתב תשובה; אי-קביעת מועד דיון; אי-מתן פסקי דין. בכך, יטענו העוררים, ישנו טעם לפגם שכן באי כיבוד הוראות הדין (תקנות סדרי הדין) מטעם בית הדין לעררים ובחוסר האחידות הקיצוני בין מותבים שונים בבתי הדין בעת טיפולם בתיקים כגון דא, נוצר חוסר אחידות העולה כדי אפליה.

172. בגין כל האמור פנו העותרים ליו"ר בתי הדין, לא בכדי לבקש התערבותה בתוכן החלטה שיפוטית כזו או אחרת, ולא בכדי לערער על החלטה של מותב זה או אחר. אלא, העותרים פנו ליו"ר בתי הדין בבקשה כי תפעיל סמכותה לקבוע דיונים בעררים ו/או לקבוע מותב אחר לטיפול בתיק. לדידי העותרים, סירוב יו"ר בתי הדין לעשות כן אינו סביר ואינו בדין, ולכך נפנה כעת.

החלטת יו"ר בתי הדין איננה סבירה והיא פוגעת בזכויות העותרים

173. העותרים פנו, כאמור, ליו"ר בתי הדין בבקשה על פי ס' 13 לחוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952, וכן מכוח ס' 6(ב) לחוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992. כי תפעיל סמכותה ותורה על העברת הדיון בעררים למותב אחר ו/או קביעת דיון בעררים, ונענו, כי דייני בית הדין נהנים מעצמאות שיפוטית ויו"ר בתי הדין אינה יושבת כערכאת ערעור על דייני בתי הדין לעררים.

174. העותרים לא קיבלו תשובה מדוע ראש בית הדין אינה מוכנה להתערב במחדל אי הטיפול ועינוי הדין, בהתאם לסמכותה אשר בדין, אלא תשובה כי אינה מוכנה לשמש ערכאת ערעור ולהתערב בעצמאותו של מותב בית הדין, דבר שבכל הכבוד, לא נטען.

175. ואולם, העותרים יטענו כי הם לא ביקשו התערבות בהחלטות שיפוטיות ואף לא ביקשו לערער על החלטה של מותב בבית הדין – לא במפורש ולא במשתמע. פניית העותרים עסקה בתפקוד בית הדין ובאי יישום, הלכה למעשה, של הוראות התקנות המסדירות עבודת בתי הדין.

176. לדידי העותרים, הימנעות ממתן הוראה למשיב להגיש כתב תשובה, והימנעות מקביעת מועד דיון בתיק, משך זמן ארוך ובלתי סביר, מהווה הפרה, למעשה, של הוראות התקנות והחוק שמטרתן הבטחת קיום דיונים יעילים והוגנים בבית הדין ועל כן, **קמה עילה בדין להתערבות יו"ר בתי הדין על דרך של טיפול "טכני" או מעשי בהימנעות זו.**

177. העותרים יטענו, כי כאשר תואר בפנייה ליו"ר בתי הדין עד כמה מצבם קשה, עד כמה קיצוני עינוי הדין בעניינם, עד כמה הם מתוסכלים מכך שאינם מקבלים יומם בבית הדין, וכיצד ידיהם קשורות ללא אפשרות לייצוג משפטי אפקטיבי, שכן לא ניתנת אפילו החלטה שניתן להביא בערעור בפני ערכאה מוסמכת גבוהה יותר – אחרי כל אלו, היה על יו"ר בתי הדין מתוקף תפקידה, לפעול ולהתערב בכדי להבטיח כי בתי הדין בראשם היא עומדת ימלאו תפקידם נאמנה.

178. כאשר מיאנה יושבת הראש לעשות כן, הרי שמדובר כבר בהתנהלות בלתי סבירה ובלתי מידתית, שנותנת יד להמשך פגיעה קשה ובלתי מוצדקת בזכויות יסוד של העותרים.

179. העותרים יטענו, כי תפקיד בית הדין לעררים – הערכאה הראשונה אליה פונים אנשים שמבקשים להלין על החלטות והתנהלות רשות האוכלוסין – הינו להעביר באופן שוטף ביקורת שיפוטית על החלטות הרשות, בכדי לטייב החלטות מינהליות ולהביא לייעול המערכת. ערכאות נמוכות, ברגיל, תפקידן ליתן פסיקה שוטפת כאמור, אשר הולכת ו"מצטמצמת" במסגרת

ערעורים לערכאות גבוהות יותר תוך קביעת הלכות. כאשר הערכאה השיפוטית שבבסיס המערכת, איננה ממלאת תפקידה ואיננה פוסקת/דנה בהליכים אשר מונחים בפניה, הרי שכל המערכת עומדת מלכת, והתהליך המשפטי המתואר לעיל, נחסם.

180. יו"ר בתי הדין, שתפקידה להבטיח תפקוד בתי הדין בהתאם למטרות המונחות ביסוד הקמתם, אמורה להבטיח את מילוי חלקם של בתי הדין בהליך המשפטי. העותרים יטענו, כי בהימנעותה מלהתערב בעניינם, סיכלה ראש בתי הדין את מטרות בתי הדין בראשם היא עומדת.

ההתערבות הנדרשת והסעד המבוקש

181. בתי הדין המינהליים, ובפרט בית הדין המינהלי בו עסקינן, בית הדין לעררים, הינם חדשים יחסית בנוף המשפטי הישראלי. לא בכדי, נקבעה בחוק האפשרות לבחון את פעילותם של בתי הדין באמצעות ועדה מייעצת במטרה לשפר את הפעילות של בתי הדין השונים.¹⁴

182. בעתירה זו תואר, כיצד זכויותיהם של העותרים נפגעו מלכתחילה, כאשר משרד הפנים לא טיפל כראוי בבקשותיהם למקלט מדיני והם הופלו ללא סיבה מול מבקשי מקלט אחרים אשר קיבלו תעודות זהות רק בגלל שהניעו הליכים משפטיים.

183. העותרים ציפו להליך הוגן ויעיל בעניינם בבית הדין, ובעוד עררים זהים אשר הוגשו לבית הדין לעררים בירושלים זכו לטיפול, לרבות עריכת דיונים ומתן פסקי דין, הרי שבית הדין לעררים בתל אביב ריכז את כל העררים של העותרים אצל דיין אחד (ללא החלטה פורמאלית בנדון), ובאופן עקבי לא קודם הטיפול בעניינם על פי ההליך המעוגן בתקנות המסדירות את עבודת בית הדין.

184. **למעשה, בית הדין נמנע מליתן פסקי דין ותחתם נותן החלטות ביניים שאינן ניתנות לערעור, מעכב הטיפול בערר ללא סמכות ומנהל את ההליך באופן המנוגד לתקנות המסמיכות, ובכך, נוצר עינוי דין חמור.**

185. כמתואר, ראש בתי הדין סירבה להפעיל סמכותה בכדי לעצור את עינוי הדין הקיצוני שנגרם לעותרים.

186. הנה כי כן, לפנינו מקרה בוחן לביקורת שיפוטית על בית הדין בכמה מישורים: הסוגיה של חובת הדיינים לקיים את סדרי הדין המעוגנים בחוק המסמך ובתקנות, בכדי להגשים את מטרות בית הדין ולנהל הליך ללא משוא-פנים; הסוגיה של מסגרות הזמנים לטיפול בערר, כאשר במקרה דנן המניעה אינה מגבלות זמן/יומן, אלא החלטה מכוונת שלא לקדם את הטיפול על דרך של קביעת דיונים; מהות תפקיד ראש בתי הדין בויקה לני"ל.

¹⁴ הצעת חוק בתי דין מינהליים, הצעות חוק 2073, ו' באב התשנ"א, 17.7.1991, עמ' 348.

187. העותרים יטענו, כי לאור העובדה כי הוותק של בית הדין לעררים הינו צעיר יחסית, ובתי הדין הינם עדיין בתהליכי גיבוש, אנו מצויים בנקודת זמן מכריעה ומן הראוי, כי בית משפט נכבד זה יאמר את דברו באשר לטענותיהם כבדות המשקל של העותרים אשר פורטו בעתירה זו.

188. כמפורט בעתירה זו, לעותרים לא נותרה כל ברירה אחרת. לפי הדין אין באפשרותם לפנות בערעור לבית המשפט לעניינים מנהליים ואין באפשרותם לעתור לבית המשפט לעניינים מנהליים בעתירת אי מענה, כפי שהתאפשר בתקופה בה פעלה ועדת ההשגה. העותרים פנו לגורם המינהלי המתאים – ראש בתי הדין – אך היא סירבה להיענות לפנייתם. העותרים יטענו, כי עינוי הדין בעניינם הוא קיצוני, באופן המצדיק פנייה לבית משפט נכבד זה מתוקף סמכותו בחוק, לקבלת סעד.

189. הנה כי כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו על תנאי, כמבוקש בראש עתירה זו, ולאחר קבלת עמדת המשיבים, להופכו למוחלט. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק לטובת העותרים הוצאותיהם לרבות שכ"ט עו"ד.

עו"ד גיא ברנד עו"ד נועה דיאמונד

נחתם ביום 18.7.2018

ב"כ העותרים